

DARBININKAS

XLVI NO. 61.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 12, 1961

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTU

Sovietai stiprina terora, Amerika keičia Kinijos pozicijas

Maskvos ir Washingtono santykiai tempiai dėl Berlyno ir atominių bandymų. Aštrėja žodžiai ir veiksmai. Tačiau jų tikslas ne karą pradėti ar karui reikalingas nuotakas paruošti, bet palaužti priešininko valią ir priversti jį derėtis palankesniais sąlygomis.

ATOMAI prie Novaja Zemlia.

Ar Vakarai skubės į nuolaidas — aiškės konferencijoje, bet jau dabar aišku, kad karo paniką Sovietai sukėlė namie.

AKCIJA IŠ MASKVOS:

Rugsėjo 9 atmetė prezidento Kennedy ir min. pirm. Macmillano siūlymą sustabdyti atominius bandymus ore. Bandymai bus sustabdyti, atsakė Chruščiovas, kai Vakarai sutiks su rytų Vokietijos taikos sutartimi ir visuotiniu nusiginklavimu.

Sovietai, dvi dienas posėdžiavę Varšuvoje su satelitais, rugsėjo 9 paskelbė sustiprinsią kariuomenę rytų Vokietijoje ir prie Vokietijos sienos.

(Jau prieš savaitę buvo žinios, kad Sovietų kariuomenė gabenama per Lenkiją ir Čekoslovakiją prie Vokietijos sienos. Jos skaičius bus padidintas iki 800,000, iki šiol buvo 400,000.)

Rugsėjo 10 Sovietai susprogdino dvi naujas atomines bombas ore. Šiuo tarpu Novaja Zemlia srityje, Antarktidoje.

AKCIJA IŠ WASHINGTONO:

Prezidentas Kennedy rugsėjo 7 prašė Kongresą sutikimo — ir jį gavo — apmokyti Prancūzijos kariuomenę Vokietijos teritorijoje, kaip vartoti atominius ginklus.

Rugsėjo 9 paskelbė, kad Amerika siunčia į Vokietiją 40,000 kariuomenės. Kada — nepaskelbė.

BERLYNE:

Rytų Vokietijos Ulbrichtas rugsėjo 9 vėl pareiškė, kad oro susisiekimą su vakarų Berlynu turi kontroliuoti rytų Vokietija. Pradėjo švyturiais trukdyti lakūnams nusileisti naktį Tempelhof aerodrome.

Rytų Berlyno sienos sargybinių nuo rugpjūčio 13, kada buvo suvaržytas susisiekimas tarp rytų ir vakarų Berlyno, perbėgo į vakarus 150 milicininkų.

Konfliktai — dienos reikišny. Apsaugos departamentas nubaudė du aukštuosius armijos karininkus, kad rugsėjo 7 sutiko dalyvauti ir leido 55 karius televizijos korespondento Jack Paar suorganizuotoje apžvalginės filmos gamyboje prie rytų — vakarų Berlyno sienos. Kongrese kilo triukšmas, kad armija naudojama privačiam bizniui ir provokuojami kon-

J. W. McCormack

Atstovų Rūmų pirmininku laikinai, kol sirguliuoja ir pareigų eiti negali Rayburn, išrinktas demokratų lyderis John W. McCormack. Jis yra Kongresė jau nuo 1928. Jei Rayburn negrįš į pareigas, McCormack gali būti išrinktas ir nuolatiniu pirmininku. Tačiau yra stipri jam opozicijos grupė, kuri nenori, kad būtų katalikas ar kad būtų iš rytinės Amerikos.

KINIJOS SENOSIOS POZICIJOS NESITIKI APGINTI

NYT pranešimu, Washingtono politiniuose sluoksniuose baiminamasi, kad Amerika gali pralaimėti, mėginama Jungtinėse Tautose šiame išlaikyti nacionalinę Kiniją ir sulaukyti nuo priėmimo į J. Tautas komunistinę Kiniją. Buvusio Amerikos atstovo H. Cabot Lodge taktika atidėlioti klausimą kitiems metams gelbėjo 10 metų, tačiau šiame jį negelbės. Ir Amerikos vyriausybė jos nesilys. Jau pernai Amerikos siūlymas buvo priimtas tik 8 balsų persvara (42:34, 22 susilaikius). Šiame Amerikai nesipriešins, kad klausimas būtų svarstomas, tačiau po diskusijų bus

siūloma klausimą perduoti komisijai ar pripažinti, kad klausimas yra tiek svarbus, jog jam reikalingi du trečdaliai balsų.

Tačiau vyriausybė dar nesilys dviem Kinijų sistemoms, vienos, anot N.Y. Times, "vidaus sumetimais" esanti dar

neparuosta tokiam pralaimėjimui (senatas vieningai patvirtino pasisakymą prieš kom. Kinijos pripažinimą).

Pierre Huss (J. A.) sumini, kad tokis sprendimas buvo priėtas prezidento, valstybės sekretoriaus ir atstovo Stevenso pasitarime.

Nuo hurikano pasitraukė 300,000

HURIKANAS CARLA užpyla Galveston Texas vandeniu.

VATIKANAS IR PROTESTANTAI

Vatikanas priėmė "pasaulio bažnyčių tarybos" kvietimą dalyvauti jų kongrese New Delhi, Indijoje, lapkričio 18 — gruodžio 6. Kongresas bus skirtas šūkiui — už krikščionių vienybę. Dalyvaus 5 Vatikano atstovai kaip stebėtojai. Pasaulio bažnyčių taryba buvo suorganizuota Frankfurte 1948. Joje dalyvauja apie 150 protestantų religinių grupių.

BAIGTAS 34 MĖNESIŲ TUŠČIAS DARBAS

Zenevoje rugs. 9 trijų valstybių delegacijos atominių bandymų derėjimo baigė savo posėdžius. Per 34 mėnesius jos padarė 340 posėdžių, kurių rezultatas tas, kad Amerika sugaišo savo atomine pažangoje trejus metus.

— Kuba rugsėjo 9 sušaudė 5 balandžio invazijos dalyvius, kitus 9 nuteisė po 30 metų.

— Sovietai šantažavo Persiją, kad ji pasitrauktų iš CENTO sąjungos. Grasinio sunaikinimu.

— Katangos provincijoje suvalgdami baltuosius, kaip rašo anglų spauda.

— Popiežius Jonas XXIII rugsėjo 10 kreipėsi į pasaulio lyderius, neminėdamas nei vardais nei valstybėm, kad sunkumus šalintų derybom.

Texas ir Liuisianos srityse rugsėjo 10 siautė hurikanas, vardu Carla. Vėjai iki 150 mylių greičio supūtė bangas iki 15 pėdų aukščio, kurios persirito per krantus ir pylimus, užliedamos kelius ir laukus pakraščiu per 200 mylių. Labiausiai pavojus yra Galveston salai, kurios didžioji dalis po vandeniu. Gyventojai evakuoti ir iš daugelio pakraščio miestų. Apie 300,000 žmonių su gyvuliais pasitraukė į aukštesnes vietas. Laiku buvo paskelbtas aliarmas ir laiku imta evakuoti, tai lig šiol žmonių aukų nepranešta iš tų vietų, kur anksčiau šimtai ir tūkstančiai būdavo aukų. Pz. Cameron srityje prieš 4 metus žuvo 590 žmonių — dabar iš ten visi iškel-

ti. Galveston saloje 1900 žuvo 6,000.

Carla yra vienas iš stipriausių hurikanų šiame šimtetyje.

— Napalis ir kom. Kinija ginčijasi dėl Everesto kalno. Napalis aiškina, kad kalnas yra jo teritorijoje ir jam priklauso teisė leisti kam į kalną kopiti. Kinija siūlo "dviejų valdymą".

— Sovietų Sąjungoje pernai lankėsi 12,000 Amerikos turistų

Vandenį galima išvalyti nuo atomų

Armija išaiškino, kad suradioaktyvintą vandenį galima išvalyti. Iš 1500 galonų vandens per vieną valandą plutonijaus radioaktyvinės dalys buvo išimtos 97 procentais.

LENKIJOS KARO PANIKA

Karo panika plečias Lenkijoje. Pradėjo gyventojai sudarinėti maisto atsargas, ir krautuvės ištuštėjo. Komunistų partijos bosas Gomulka' rugpjūčio 10 mėgino raminti gyventojus, užtikrinamas, kad iki gruodžio karo nebūsi, o kaltę dėl karo panikos vertė... Vakaram.

DE GAULLE MĖGINO NUŽUDYTI

Prezidentas de Gaulle rugsėjo 8 vakare, grįžtantį automobiliu namo, 150 mylių nuo Parizaus, mėgino nužudyti pamesta ant kelio bomba. Automobilis perriedėjo per bombos degantį daiktą, bet bomba nepasprogo. Suimti du generolai, kaltinami organizavę atentatą dėl prezidento Alžiro politikos.

fliktai, kada padėtis yra tokia rimta.

Kelias į laisvę

Rytų Berlyne 12 žmonių virve pro langą nusileido į vakarų Berlyną. Rugsėjo 8 22 metų vyras sunkvežimiu pralaužė "cemento uždangą" ir vielių tvorą ir atsidūrė vakaruose.

NEUTRALIEJI IR J. A. V. PINIGAI

Hearstas per visą savo spaudą aiškiausiai ir griežčiausiai pasisakė dėl vadinamų neutralių po Belgrado konferencijos. Amerikos pinigai, rašė jis, turi būti duodami tiems neutraliems, kurie neutralūs yra. Bet tik ne Jugoslavijos Titui, Ghanos Nkrumah, Guinejos Toure. Titas yra gavęs 2.2 milijardus, tarp jų 693 milijonus karinės paramos (o kalba prieš militarizmą!). Ghana gavo nuo 1956 6.6 milijonus.

Hearstas siūlo užsieninėje pagalboje pirmenybę skirti lotynų Amerikos kraštams. Tik dėl Brazilijos dabar siūlo nesiskubinti. Pirmia reikia pažūrėti, ar daugiau oportunistas negu komunistas Goulart nemėgins atgauti valdžios, ar naujas ministras pirminkas laikysis sveikos ūkinės politikos, kad Amerikos pinigas nedarytų turtingo dar turtingesnio, o vargšo dar vargingesnio.

Esama ir kitokių balsų dėl atsilikusių valstybių. Drummond (NYHT) pasisako už susipratimą tarp Vakarų ir naujų valstybių buvusių kolonijų. Ragindamas, kad vakariečiai ir

ATOMINIS KARAS AR NUOLAIDOS?

Amerikoje kalbantieji už griežtą politiką nėra pasiryžę — kariauti; kalbantieji už derybas yra pasiryžę — nuolaidom; dėl to Maskva rodo tiek pasitikėjimo savimi

Konferencijos nori abidvi pusės — Maskva ir Washingtonas. Washingtonas joje nori išvengti karo, Maskva nori savo įtaką išplėsti naujai teritorijai. Amerikos spauda erzina Maskvos noras tokioje konferencijoje diktuoti. Protestuodamas prieš diktavimo norus, N. Y. Times vedamajame pasisakė už derybas, kuriose būtų nuolaidos iš abiejų pusių.

Ar nuolaidos galimos?

W. Lippmann (NYHT) aiškino, kad nuolaidas Amerika jau padarė: ji priėmė faktą, kad

Berlynas yra padalytas ir Vokietija padalyta. Kai dabar susisiekiama tarp rytų ir vakarų Berlyno uždarytas, Berlynas nustoja savo reikšmės kaip Vakarų langas. Tokiu būdu Lippmann įtikinėja, kad tas miestas jau nėra tokis svarbus, kad dėl jo būtų vertas didelis konfliktas. Padarius anas nuolaidas galima leisti ir toliau. Tik reikia turėti drąsos žmonem apie tai pasakyti.

Kur dar galima nusileisti?

James Reston (NYT) sako, kad projektų esą daug derybom dėl Berlyno. Ir jie visi yra pasiekę prezidento ausis. Labiausiai Washingtone palaikomas Berlyno (rytų ir vakarų drauge) internacionalizavimas J. Tautų priežiūroje. Šio projekto autoriai tikina, kad pažadas Berlyno gyventojams juos ginti bus ištesėtas tuo, kad susisiekiama jiem su vakarais bus garantuotas.

Kas silpnina Amerikos ir stiprina Maskvos pozicijas?

Tas pats autorius stebisi, kad Amerikos spaudoje Chruščiovo pareiškimai susilaukė didžiausio dėmesio, didesnio nei prezidento Kennedy (Tas pats NYT per tris puslapius skelbė Sulzbergerio pasikalbėjimą su Chruščiovu rugsėjo 8, nors jame nieko naujo nebuvo, tik kartojami seni Chruščiovo reikalavimai). Tokis ypatingas dėmesys Chruščioviui jaudinąs ir Washingtono sluoksnius. O pareiškimai tokių amerikiečių kaip senatoriaus Mike Mansfieldo ar Walter Lippmanno, kuris siūlo kompromisus Berlyno klausimu, pasak autoriaus, Maskvoje priimami kaip įrodymas, jog Amerika nenori kariauti ir dėl to galima ją spausti, kad priimtų Chruščiovo neišmintingus reikalavimus. — Autorius tikina, kad, jei Maskva taip galvoja, tai ji klysta.

SUKARNO, Indonezijos prezidentas, drauge su Mali prezidentu rugsėjo 12 atvyko pas prez Kennedy prausti apie Belgrado nutarimus.

jas pagėmintų suprasti, autorius aiškina: "Naujos valstybės nieko kito taip labai nenori, kaip tik išlaikyti savo nepriklausomybę. Jos nieko taip nenori, kaip nevirsti šaltojo karo įrankiais".

Belgrado konferencija parodė priešingai: tų valstybių režimė atstovai svarstė ne savo valstybių reikalus, bet norėjo būti Maskvos įrankiais.

POLITIKAI NUGALEJO GENEROLUS?

Brazilijoje Goulart rugsėjo 7 prisiekė prezidento pareigom. Kitą dieną buvo pristatytas parlamentui ministras pirminkas Tancredo Neves, kuris Quadros vyriausybėje buvo teisingumo ministras. Jis taip pat buvo didelis šalininkas prezidento Vargo, kuris nusisovė, kai apsaugos ministras jam pareiškė, kad kariuomenei jo politika nepageidaujama. Neves konflikte tarp kariuomenės ir Goulart aiškiai laikė Goulart pusę. Nauja vyriausybė pareiškė, kad ji tęs Quadros užsienio politiką. Aviacijos ir laivyno vadai atsistatydino, pagindami savo buvusius valdinius budėti ir toliau demokratijos sargyboje.

Spaudoje didelio optimizmo dėl naujos sistemos ir naujų žmonių Brazilijoje nereikiama. Baiminamasi, kad parlamentinis režimas krašte be tvirtos demokratinės pačių piliečių

drausmės greičiau gali prieiti prie anarchijos nei Prancūzija. Vyriausybė gal kiek atsigaliau megs santykius su sovietiniais režimais nei Quadros. Pats prezidentas Goulart, pasak Hearsto, esąs mažiau komunistas, daugiau oportunistas. Jis savo laiku reiškęs simpatijų Argentinos Peronui.

KARO PANIKA Namie ją ramina, užsieniuose kursto

Maskvos teroro kampanija pasirodė dviašmenė. Atominiai bandymai, "kariuomenės stiprinimas, darbo valandų didinimas, kalbos apie "vakarų imperialistų grasinimus karu" sukėlė Sovietuose karo paniką. Apie ją sovietinė spauda buvo pranešus iš Estijos ir Lenkijos. Gyventojai puolėsi sudarinėti maisto atsargas. Reikia manyti, kad kitose vietose panašiai yra. Šiai panikai apraminti ir Chruščiovas pradėjo kalbėti masėm, kad karo nebus, kad Vakarai linkę priimti jo reikalavimus.

Toks Chruščiovo raminimas Sovietų žmonem. O tuo tarpu Vakaram jis skiria grasinimus karu — atskiras valstybes įspėja, kad jos trauktųsi nuo Amerikos, nes jos bus sunaikintos. Stengėsi net sudaryti įspūdį, kad karo konflikte Amerika pasiliks viena, Anglija, Prancūzija, Vokietija, Italija nesutiks kariauti, nes jos esančios "Chruščiovo įkaitai" — jos pirmos būtų sunaikintos, jei kiltų karas.

AFRIKA, BALTIEJI IR AMERIKOS POLITIKA

Valstybės departamento pareigūnai praktikai rodo susirūpinimo valstybės sekretoriaus pavaduotojo G. Mennen Williams veikla Afrikoje. Jo parama, kad Afrikos naujos valstybės imtųsi tuojau pat tvarkytis be baltųjų žmonių, galinti būti pavojinga, nes per staigai. Negalima iš po nakties atsiradusiom valstybėm taikyti tuojau amerikine demokratija.

— Airijoje rugsėjo 10 nukrito Prezident Airlines lėktuvas su 83 keleiviais, kurie skrido į New Yorką. Visi žuvo.

KAUNO miesto gatvė.

IŠ LIETUVOS

GAILAUJA, KAD AMERIKOJE NĖRA SPAUDOS LAISVĖS

Sovetskaja Litva puolėsi įrodinėti, kad Amerikoje nesą spaudos laisvės. Girdi, toks Pranas Mockapetris, "progresyvus" dailininkas, atsiuntęs savo broliui iškarpa iš komunistinės Laisvės. Joje rašoma, kad žurnalo "Sociologia" redaktorius Amerikoje iškėlęs teisme bylą pašto viršininkui už laikraščių sulaikymą; kad 1956 Amerikos paštas sunaikinęs 7 milijonus spaudos siuntinių; iš jų tik Chicagos paštas 400,000. Lietuvoje bolševikinės laikraštis pakartojo Amerikos komunistinės Laisvės žodžius: "Ar tai ne geležinė uždanga? Ar tai normalu, kad spaudiniai eina dūmais per pašto kaminus?"

ruda. Tai ir visa "spalvų gama", baigia direktorius.

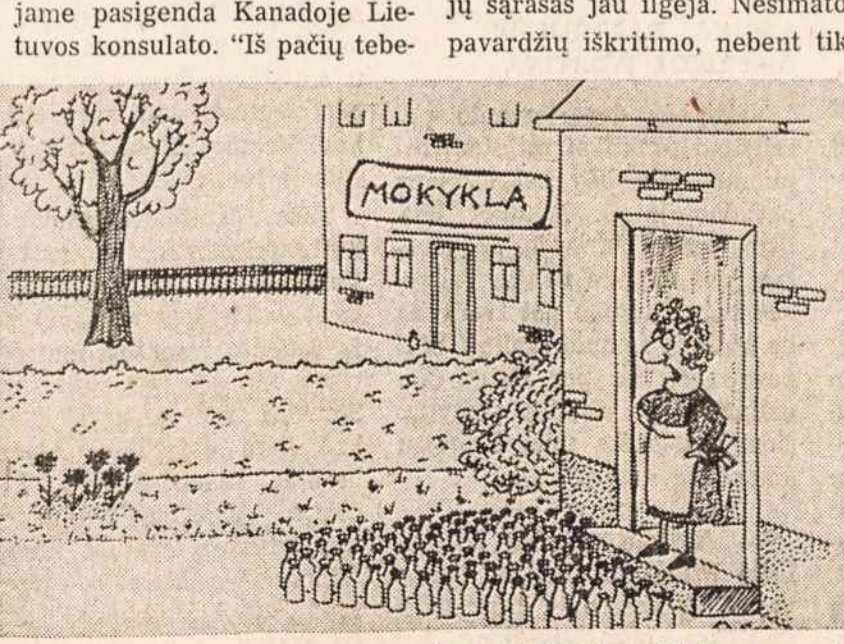
Vietos iniciatyva aplenkia ministerijas
Radviliškio sovchozai kasmet gauna pagal biudžetą per pusę mil. rublių ūkio mašinom, inventoriui, transportui. Tačiau neturi patalpų jom laikyti ir taisyti. Tam reikalui lėšų negauna, nors daug sykių kreipėsi į sovchozų ministeriją. Perna, eidamas prieš taisyklės, vienas sovchozas pasistatė dirbtuves ir garažą savom lėšom. Kiti sovchozai daro panašiai, apeidami ministeriją.

SPAUDA

Sumanymai ir kritika be sumanymų

Dirvoje rugp. 21 J. Meškuitis ragino bendruomenes, kad jos vietose bendriem reikalom aptarti imtųsi iniciatyvos kviesdami visų vietos organizacijų valdybas. Toki bendri pasitarimai darbą darytų planingesnį ir visuotinesnį. — Rugp. 25 Z. V. Rekašius siūlė iš tautinių švenčių sąrašo išimti rugsėjo 8 — nes tai netekimo, praradimo šventė, o šalia Vasario 16 siūlo įtraukti į tautines šventes kultūrinio laimėjimo dieną — spaudos atgavimą.

Pasigenda konsulato T. Ziburiai rugp. 17 vedamajame pasigenda Kanadoje Lietuvos konsulato. "Iš pačių tebe-

PRASIDEJO mokslo metam, pieno pristatytojas suklydo...

Kur eina piliečių pinigai?

Turėk vaikų, bet neturėk vyro, tai gausi pinigų

Socialinės paramos piktnaudojimas Amerikoje ėmė veržtis per kraštus, ir jį pradėjo tirti Kongresas.

Socialinės pažangos šiemet minėtini metai — prieš 25 metus, prezidento Roosevelto laikais, pradėjo veikti socialinis draudimas (Social Security), senatvės draudimas (Old Age and Survivors Insurance), nedarbo kompensacija. Tai buvo tokia pažangi naujovė Amerikos socialiniame gyvenime, kad prez. Rooseveltas manė, jog visos kitos socialinės paramos priemonės nebebus reikalingos.

Po 25 metų veiklos, deja, nė kiek nesumažėjo dar ir kitų socialinės pagalbos priemonių reikalas. Priešingai, jos padidėjo. Milžiniškos sumos plaukia iš visų čia suminėtu socialinės paramos šaltinių. Tai rodo skaičiai:

prieš 25 metus socialinio draudimo išlaidų nebuvo; dabar jos siekia metam 13 milijardų;

prieš 25 metus nedarbo kompensacijos nebuvo, dabar jos sumos siekia metam 2.7 milijardų;

prieš 25 metus pašalpų buvo išmokama 3 milijardai, dabar 5 milijardai. —

Viso dabar susidaro socialinių išlaidų 20.7 milijardai metam, beveik pusė to, kas skiriama krašto apsaugai.

Džiaugiamasi socialine pažanga. Tačiau sakoma, kad ji dar nepakankama, ir prezidentas Kennedy ją nori paspartinti bei išplėsti. Tačiau tuo pačiu metu nepasitaisė, kad socialinė glosa Amerikoje yra labai piktnaudojama.

Žurnalas U. S. News & World Report surinko medžiagos iš visos Amerikos, kaip ta socialinė parama yra piktnaudojama. Piktnaudojama tiek, kad kyla kaltinimas, jog socialinė glosa virto šeimų persikrymo ir nelegalių vaikų daugėjimo priežastimi.

Labiausiai piktnaudojami fondai iš vadinamosios vaikų pagalbos programos (Aid to Dependant Children). Pagal

ADC taisyklės pašalpa mokama motinai už kiekvieną vaiką iki 18 metų, jei neturi tėvo ar jei tėvas neturi darbo.

Tokios taisyklės gudrius žmones paragino pasirūpinti, kad vaikai tėvo "neturėtų". —

New Jersey buvo susekta viena motina, kuri turi 14 vaikų iš 10 tėvų. Ji per 18 metų gavo pašalpos 61,000 dol. Kitoje šeimoje toje pat valstybėje buvo 23 vaikai, 15 iš jų nelegalūs; už juos motina gauna mėn. apie 1,000 dol. New Yorke viena motina turi 11 nelegalių vaikų ir gauna pašalpos mėnesiui 460. Išaiškėjo, kad ji gyvena kaip nuomininkė bute, kurio savininkas yra jos dviejų vaikų tėvas. Nuomą moka pašalpos įstaiga tam, kuris turi gerą darbą ir yra prisirašęs sau tris vaikus, kad sumažėtų jo pajamų mokeskis.

Žurnalo apžvalgininkas priėjo išvada, kad tokia tvarka skatina nelegalių vaikų arba betėvių vaikų skaičiaus augimą. Tą augimą rodo skaičiai:

1940 Amerikoje nelegaliai gimusių buvo 3.8 proc.;

1950 nelegaliai gimusių buvo 4.;

1959 tokių nelegalių buvo 5.2.

Iš šešių šelpiamų vaikų vienas yra "nelegalus".

Betėvių vaikų augimą rodo skaičiai:

1941 jų buvo 304,000, 1951 — 827,000, 1960—1,449,000.

Tėvas "dingsta", kad motina gautų pašalpą.

Per 20 metų pašalpą gaunančių vaikų skaičius padidėjo 5 kartus.

Pažymėtina, kad ADC vaikų pašalpa besinaudojančių skaičiuje

du penktadaliai yra negrų ar kitų nebaltyčių, nors jų šeimų skaičius tesudaro tik dešimtą dalį visų šeimų Amerikoje skaičiaus.

Socialinės paramos kitose programose reikiasi tas pats piktnaudojimas. Pvz. valstybė duoda paramos maisto produktams. Valstybės gynėjo tikrinimas Texas rado pilietį, kuris atvykdavo atsiimti maisto produktų šaldomu automobiliu. Kiek piktnaudojimo yra nedarbo kompensacijom, kada žmogus, turėdamas gerai atlyginamą darbą, ima nedarbo kompensaciją, pirma pasirūpinęs, kad nebūtų įrašomas į algų lapus.

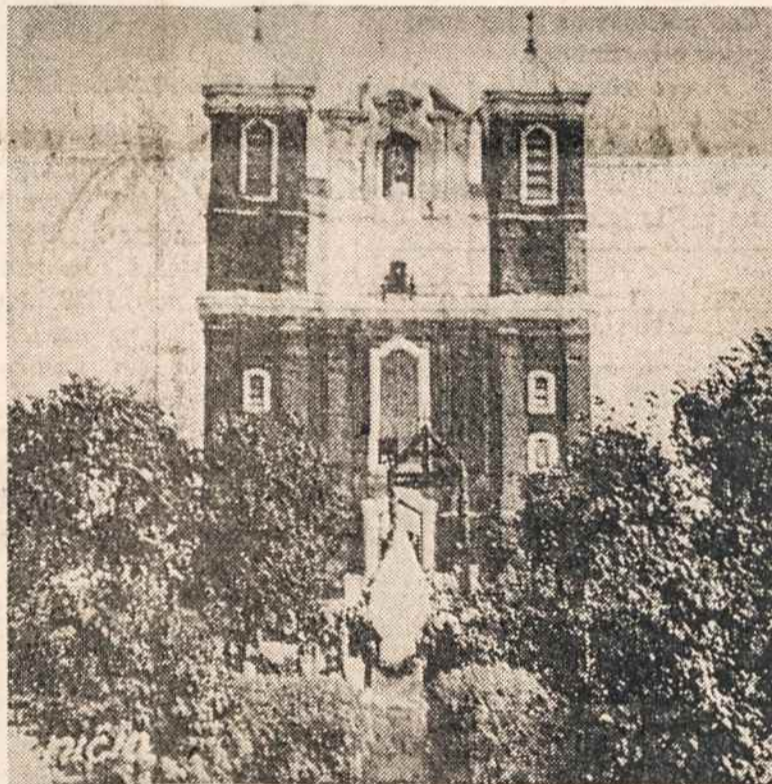
Šitas piktnaudojimas išpučia socialinės glosos išlaidas, virsta mokesčių mokočiai vis didėjančia našta.

Piktnaudojimas tiek išaugo, kad virto viešu skandalu.

Kat. Bažnyčia už geležinės uždangos

Vokičių jėzuitų leidžiamas mėnesinis žurnalas "Stimmen der Zeit" š. m. rugpjūčio mėn.

rašė, kad šiuo metu Sov. Sąjungoje apytikriai yra pustrėčio milijono katalikų, kurių daugu-

VILNŪS bažnyčia. Čia rugsėjo 8 turėjo vykti atšaukimas, bet komunistų valdžia užstatė kelius ir neleido žmonėm keliauti.

T. Ziburijų bendradarbis Al. Gimantas. Ma gyvena Lietuvoje (1940 — 2 mil.) ir Latvijoje (1940 — apie pusę milijono). Be to, dar yra 5 katalikų parapijos Maskvoje, Leningrade, Kijeve, Odesoje ir Tiflise, neskaitant deportuotųjų Sibire. Maskvos radėjas 1960 balandžio mėn. vienam klausėjui iš Kanados teigė, kad Sovietų Sąjungoje viso buvo 1.270 katalikų kunigų. Tasso agentūra skelbė, kad 1960 Kalėdas Lietuvoje šventė 661 bažnyčia (prieš karą buvo per 900).

Okupavus Pabaltijo valstybes Bažnyčios padėtis buvusi labai sunki. Kauno arkivyskupas ir 3 kiti vyskupai atsidūrė Vakaruose, 4 vyskupai buvo rusų deportuoti. Tik dviem juose leista likti savo vyskupijoje (vysk. A. Karosui ir vysk. K. Paltarokui). 1955 režimas leido konsekruoti du naujus vyskupus. Nuo 1956 galėjo grįžti pora deportuotų vyskupų ir daug kunigų. Bažnyčia sunkiai ūkiškai vertėsi, bet buvo tikinčiųjų uoliai remiama. Nuo 1958 ypatingai paastrėjo bedieviškoji propaganda.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 7-2155 Resid. ILlinois 8-7118

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovos užtesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Pamėginkite užėiti pas mus ir būsite patenkinti.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street New York 2, N. Y.
Tel. AL 4-8319

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasite didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.
Telefonas: ELizabeth 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

DABAR JOS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje. Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurui į R. Europą Mes padedame jums atsigabenti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Intourist

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms ir bet kurią SSSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAUVEJAS NIEKIO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupsite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N. Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N. Y. 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
- LAKEWOOD, N. J. 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel.: LU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: MO 2-1446
- PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2868
- HAMTRANCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel.: TO 7-1575
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halstead Street, — Tel. WA 5-273
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa. 530 W. Girard Ave., — Tel. WA 2-4035
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St., N. Y. — GL 8-2256
- PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel.: GR 2-6387
- DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue — Tel.: VI 1-5355
- ATHOL, Mass., 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- LOS ANGELES 22, Calif., 960 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- BOSTON 18, Mass., 271 Shaumut Ave. — Tel.: LI 2-1767
- WOODHAVEN 21, N. Y., 84-17 Jamaica Ave. — Tel.: VI 6-3330
- VINELAND, N. J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg. Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Half year \$3.50
Foreign \$6.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams \$5.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Pusei metų \$3.50
Užsienyje \$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLENMORE 5-7281

Rusiškasis imperializmas

Imperijos istorijoje pasikeičia, bet neišnyksta. Žmogaus geismas valdyti kitą žmogų yra per stiprus, kad būtų lengvai apgalvotas. Technikos pažanga ir modernūs ginklai tik paskatina savo geismą plėsti į visą pasaulį.

Rusija šiandien yra tas kraštas, kuris visomis priemonėmis siekia pasaulinės imperijos. Komunistas yra tik atrama, idėja, už kurios rikiuojasi rusiškasis imperializmas.

Kiekvienas imperializmas remiasi kuria nors tauta ir idėja. Praeityje turkiškasis imperializmas, atsirėmęs islamu, labai gyvai primena dabartinį rusišką, paremtą bolševizmu. Net jaunojo mėnulio ženklas, kuris savo metu gąsdino krikščioniškąją Europą, panašus į pjautuvą. Totorių gi valdymas Rusijoje paliko to krašto žmonėms neišdildusių nenuosaikumo ir žiaurumo polinkių. Jokia tauta negalėjo tikti bolševizmui geriau už rusų.

Šiandien rusų kumštis graso visam pasauliui, o batų trypia pavergtųjų galvas. Nėra atsitiktina, kad Nikita Chruščiovas pernai Jungtinėse Tautose mąjo ir stalą daužė batu. Batas buvo ir liko imperializmo simbolis. Chruščiovas idūko dėlto, kad jam priminė tiesą — naująjį kolonializmą.

Kolonializmas ir imperializmas yra organiškai suaugę Siamo dyvainai. Jeigu jie išskiriamai operacijos, tai abudu miršta.

Miršta ir imperijos be kolonijų. Imperijai išlaikyti ir augti reikia svetimų žemių. Grobuoniškumas yra imperijų išvadinė vara, kuri verčia vergti vis naujas žemes. Valdymas kolonijų pasidaro neišvengiamas, nors tai pagaliau priartina pra-

žiūtį. Varlė, kuri pasakėčioje pūtėsi prieš jautį ir sprogo, yra fizikinė imperijos galia. Ji neatlaiko prieš žmogaus dvasią, galingesnę už fizinę jėgą. Pasipriešinimas ateina iš pavergtųjų laisvės siekiu ir neapykantos. Dėl to imperijos sprosta iš vidaus, jeigu nesugriaunamos iš šalies.

Tautos, išsilaisvinusios iš priespaudos, savo egoizmo kartais pakreipiamos kurti naują imperializmą. Tokią evoliuciją, pavyzdžiui, išgyveno Europą, kada atskiros tautos, išsivadavusios iš monarchinio režimo, nusisuko į diktatūrinį. Ryškiausiais pavyzdžiais yra rusiškasis bolševizmas, itališkasis fašizmas ir vokiškasis nacizmas. Visi jie išspirti iš tautinio egoizmo.

Praėjusiame kare žlugus fašizmui ir hitlerizmui, ėmė pūstis bolševikinis imperializmas. Šiandien apie 120 milijonų rusų valdo apie 100 mil. nerusų, įskaitant ukrainiečius ir gudus. Satelininės valstybės sudaro dar apie 100 mil. Toks yra naujas rusiškasis kolonializmas, kurį Chruščiovas gina batu ir atominiais sprogimais.

Pasaulyje prieš praėjusį karą (1939) iš dviejų su viršum bilijonų žmonių buvo laisvų apie vienas bilijonas, vakariečių kolonijose — 815 mil., Rusijos komunistinėje imperijoje 170 mil. Šiandien iš 2 su puse bilijonų laisvų iš seniau žmonių yra 700 mil., laisvę atgavusių apie 830 mil., vakariečių kolonijose apie 70 mil., o Rusijos ir Kinijos komunistinės imperijos apžiojo apie 965 mil.

Si statistika, tikimės, bus iškelta Jungtinių Tautų sesijoje, kuriai Sovietų Rusija įdavė lazda prieš save — panaikinti kolonializmą!

Ar politinės ligos pagydomos?

Po Belgrado konferencijos atsilikusieji pamokė pažangius

Amerikoje į Belgrado konferenciją pradžioje buvo žiūrima su optimizmu: Sovietų smurtas Berlyne, naujai jų sprogdinami atomai sukels neutralių pasipiktinimą, atidarys akis. Belgrado konferencija šį optimizmą sugriovė ir atidarė akis daugeliui amerikiečių. Būtent:

1. Atominius sprogdinimus daugelis konferencijoje apėjo tytom. Juos apgailestavo Nehru ir Nasseris. Bet tik apgailestavo. O praktinę išvadą padarė tokia, kokios norėjo Maskva: pasisakė už viršūnių konferenciją taikai išlaikyti.

2. Amerikoje paramos užsieniui šalininkai tikėjo: reikia remti atsilikusius kraštus; kai jie ūkiškai pakils, atsoks nuo komunizmo ir Maskvos; reikia remti dėl to ir tuos kraštus, kuriuos komunistai valdo — Jugoslavija, Lenkija, Čekoslovakija ir tt. Konferencija sustiprino argumentą tu, kurie yra prieš komunistų rėmimą.

Amerikos spauda labiausiai sujaudinta dėl Tito, kuris daugiausia gavo iš Amerikos, o konferencijoje nuėjo su Maskvos linija, net žodžiu nepriimdama, kad iš Amerikos gavo jau 2 milijardus.

Ypatingas smūgis tai turėjo būti Amerikos atstovui Jugoslavijoje Kennanui, kuris laiko-

mas sovietinių reikalų specialistu ir dėl to buvo paskirtas į Jugoslaviją Titui paveikti.

Paramos komunistam šalininkai gal dabar prarėgė, kad Amerikos pinigai nueina ne tu atsilikusiu kraštų gyventojam, bet tik juos valdantiems komunistiniam režimam, o tie režimai pinigų suvartoja kitų kraštų komunistam remti: Amerika duoda Titui, o jis Gizengai, Čekoslovakija Kubai ir Afrikai ginklus gabeną.

3. Belgrado konferencija buvo mėginimas dvejopiem metodom tarp atsilikusiu lyderių. Amerika ėjo į juos su ūkinėm ir pinigais, Maskva su grasinimu, su terorų. Atominiai sprogdinimai Belgrado konferencijos išvarkėse buvo Chruščiovo teroras, šantažas, kaip pavadino prezidentas. Tų dvejopų metodų rezultatas buvo tas, kad atsilikusieji įrodė, jog juos labiau įtikina teroras, kad atsilikusieji ima pi-

nigus iš Amerikos ir dar daugiau prašo, bet giesmę traukia pagal Maskvos dirigavimą. Chruščiovo atomų demonstravimas Belgrade susirinkusių atsilikusiu lyderių sprandus dar žemiau nulenkė, kaip anų burliokų, traukiančių krovinius Volgos upe.

Nei Sovietų naujas smurtas Berlyne, nei Sovietų atomai atsilikusiu režimų atstovų nepagydydė nuo iliuzijų. Kažin ar pagydyd tuos amerikiečius, kurie turi iliuzijas dėl atsilikusiu išgydymo nuo komunizmo, dėl tikėjimo "pasaulio viešąja opinija", dėl propagandinių laimėjimų toje opinijoje? Spaudoje rodosi nusivylimo balsai dėl tos propagandos ir opinijos. "Kur ta didžioji propagandos 'pergalė', kurią mes laimėjome?" — sušunka apžvalgininkas A. Krock (NYT). O M. Higgins (NYHT) priminė vieno europiečio vertinimą: "Dar penkios tokios 'pergalės', ir amerikiečiai turės kariauti prie Cape Cod".

KAS ISKĖLĖ Į VALDŽIĄ TITĄ

Klausimą, kokiū būdu Jugoslavijos priekyje atsirado Tito, atsako kelios datos ir keli faktai:

1941 balandyje Jugoslavija buvo vokiečių kariuomenės

okupuota, karalius Petras pasitraukė, jo karo ministeris gen. Draza Michailovič liko kalnuose organizuoti partizanų ir toliau priešintis. Už partizanų veikimą vokiečiai sušaudė rinktinis Belgrado 400 - 500 žmonių. Michailovičius, taupydamas žmones, padarė kompromisą su vokiečiais — tam tikrose srityse jų kariuomenės neliesi.

Kita partizanų grupė buvo vadovaujama Tito - Broz, komunistu, atsiūsto iš Maskvos. Jis turėjo uždavinį kuo daugiau kenkti vokiečiam, tuo pačiu likviduoti Jugoslavijoje "buržuaziją", kad paskiau lengviau būtų Jugoslavijoje įvesti naują režimą — komunistinį.

Michailovičius komunistų pavojų matė didesnį nei vokiečių. Jis aštriai kovojo su Titu. Anglai, kurie rėmė ir vieną ir antrą pusę, turėjo prie abiejų savo karinius atstovus, mėgino sutaikyti Tito ir Michailovičių. Michailovičius matė, kad su komunistu čia negalimas kompromisas. Tada Churchillis pasirinko Titą, kuris jam rodė bus naudingesnis kovai su vokie-

GEN. MIHAILOVICH, Jugoslavijos sukilėlių vadas, sėdi kalėjime. Vėliau jį Tito nuteisė ir sušaudė.

čiais. Churchillis 1943 kreipėsi į karalių Petrą, kad Michailovičius būtų atleistas iš karo ministerių. Savo atstovus iš Michailovičiaus štabo anglai atšaukė ir visą karinę paramą nutraukė, visą paramos svorį perkeldami į Titą. Prie Churchillio sprendimo prisidėjo ir Rooseveltas.

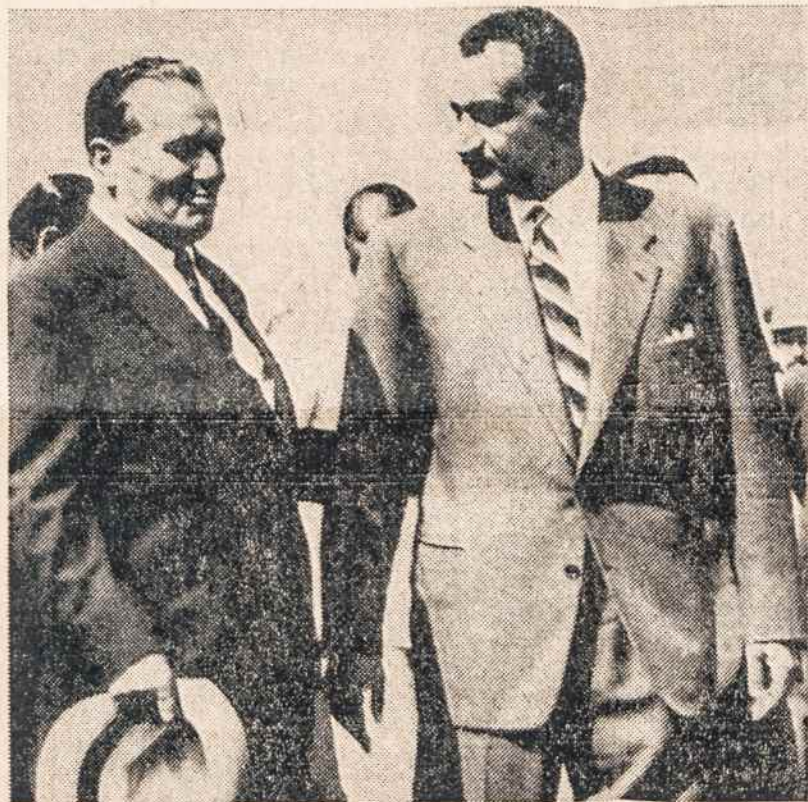
1944 pabaigoje Michailovičius suorganizavo susitikimą su vokiečių kariuomenės atstovais Jugoslavijoje. Susitikime dalyvavo ir Amerikos pulk. McDowell. Vokiečiai sutiko kapituliuoti: visa kariuomenė pasidavė Serbijoje ir Bosnijoje. Tai patyręs, Tito iš naujo puolė vokiečius ir kapituliaciją sukludė, nes su ta kapituliacija būtų įsigalėjęs Jugoslavijoje Vakarų ir Michailovičiaus įtaka. O tai nebuvo pakeliui Maskvos agentui.

1945 vasario 11 susirinko Jaltaje Churchillis, Rooseveltas ir Stalinas. Jie sutarė pripažinti būsimą Jugoslavijos vyriausybę, vadovaujamą Titu. Ta vyriausybė buvo paskelbta tais metais kovo 6.

1946 gen. Michailovičius, kuris tebesipriešino Tito komunistiniam partizanam, išdavimo keliu buvo sugautas ir tų metų liepos 15 nuteistas sušaudyti kaip "išdavikas" ir "karo nusikaltėlis".

1948 birželio 26 kominternas išmetė Titą ir jo komunistus. Tada jis dėjosi esąs neutralus, ir jį ėmė remti Amerika: sudavė jam daugiau kaip 2 milijardus dol.

— Kongresas rugpiučio 31 pakartojo 395:0 balsais nusistatymą prieš kom. Kinijos pripažinimą. Tai jau 20 kartas ta

TITO sutinka Nasserį Belgrade neutralių konferencijoje.

siūbavusi širdis taip staiga nenurimsta. Mano troškimai mane kankina. O aš tik tai — kaip kanarėlė narvelyje ...

AUKLĖ: Žmogus negali daug aprėpti ir daug žinoti. Ir tu nežinai, kur tavo laimė.

VALYLĖ: Taip, aukle, Blogiausia, kad niekas to nežino. Niekas nežino, kur jo laimė, iš kurio krašto ji ateina. Ak, vargas man! Ir žynys taip ilgai neateina! ... Kažin ką jis man pasakys! Taip liūdna man, taip skaudi mano širdis! Gal mano tėvui kas blogo atsitiko? ...

AUKLĖ: Būk rami, karalaitė. Tavo tėvą visą laiką laimė lydėjo.

(Ateina žynys).

2 scena

Tos pačios ir žynys

VALYLĖ: Pagaliau — žynys.

ZYNYS (nusilenkdamas karalaitėi): Sveika, karalaitė.

VALYLĖ: Sveikas, žyny. Aš tavęs taip laukiau!

ZYNYS: Atėjau. Kam būsiu reikalingas?

VALYLĖ: Sapnavau keistą sapną, žyny. Jis neduoda man ramybės. Išaiškink, prašau.

ZYNYS: Dievams padedant, mėginasiu. Sakykis, karalaitė.

VALYLĖ: Rodos, buvau sode. Staiga pamaciau šešėlius ant žemės, lyg nuo debesų. Pasiziūri į viršų — didžiausias būrys paukščių. Jie visi, rodos, leidžias, leidžias žemyn, ir aš

negalėtum pasakyti, kaip nukreipti nelaimę?

ZYNYS: Jau pasakiau.

AUKLĖ: Bet karalaitė nesutinka. Ar nėra kito būdo?

ZYNYS: Nežinau.

VALYLĖ: Tesie dievų valia. Dėkui, žyny.

ZYNYS: Tesie dievų valia. (Nusilenkia ir išeina).

3 scena

Tos pačios be žynio

Mergaitės gyvai šnibždasi tarp savęs.

VALYLĖ: Sakiau, senele ... Vargas mergaitėi, kad ir galin-go karaliaus dukteriai!

AUKLĖ: Dar nenusimink, brangioji karalaitė. Ir žynys nėra su dievais pirštais sudūręs. Jo žodis — dar neviskas.

VALYLĖ: Jis aiškiai ir tvirtai kalbėjo.

AKMĖ (prisiartina prie karalaitės, atsiklaupia ir nusilenkia, paskui sako): Brangioji karalaitė! Dievuliai leido, kad aš tokio pat ūgio, kaip tu, ir iš gymio taip pat mažą mažumėlį panaši. Aptaisyk mane savo drabužiais ir palik savo vietoj, o pati slėpkis.

VALYLĖ (pakeldama mergaitę): Iš visos širdies dėkoju, tau, mano geroji. Tačiau tokios aukos negaliu priimti. Jei dievai skyrė man nelaimę, tesie ji man pačiai. O tu grįžk į savo vietą, kilnioji mergaitė. Aš

labai džiaugsiuosi tavim. Bet tavo auka man perdidelė. Aš pati nešiu savo dalį. (Auklė ir kitos mergaitės labai susijaudinusios). Aš nežinau, iš kur ateis nelaimė. Sapnas rodė, kad iš dangaus. Kas gali išvengti dangaus lėmimo? Gal taip reikia. O ši valanda, tikimės, dar nepaskutinė ... Eik, mergaitė, į savo pulkelį. Jūs man padainuokite. Arba pašokite. Pavasaris toks gražus. Pasidžiau kite. Ir mane padžiuginkite ... Pašaukite muzikantus.

(Dvi mergaitės išbėga).

4 scena

Tos pačios be dviejų mergaičių.

AUKLĖ: Grakštus mergaičių šokis išblaškys tavo liūdesį. O paskui mes eisim į rūmus ir užsidarysim. Vakare sugrįš karalius. O tada kokia nelaimė išdrįstų selinti į tavo rūmus, jei ji ne dievų siūsta!

VALYLĖ (glostydama auklę): Tu — mano brangioji paguoda. Kaip aš tau dėkinga!

(Sugrįžta dvi mergaitės ir dar trys mergaitės muzikantės su fleitomis ir arfa).

5 scena

Tos pačios, sugrįžusios dvi mergaitės ir trys su fleitomis.

Mergaitės su fleitomis ir arfa muzikuoja, o kitos šoka. Valylė valandėlę gėrisi šokiu, o paskui ir pati išeina į tarpą mergaičių.

Auklė žiūri, džiaugiasi.

Staiga, už medžių slapstydamiesi, pasirodo ginkluoti vyrai. Iš karto mergaitės nei auklė jų nepamato.

6 scena

Tos pačios ir Terzakas su savo kariais

Terzakas su savo kariais ima sulti šokėjas ir tada jos pamato juos. Suvirpa muzikantai ir šokėjos. Mergaitės suklinka.

Terzakas, trumpai pasidaires, tuojau išskiria Valylę ir ima ją už rankos.

AUKLĖ: O, dievai! Raudonieji paukščiai! (Puola prie Valylės jos užstoti).

VALYLĖ: Šalin, svetimšali! Ko tau čia reikia?

TERZAKAS: Tavęs, meilioji princese.

(Valylė su panieka pasižiūri į jį ir glaudžia prie savęs susirūpinusią auklę).

TERZAKAS: Eik su manim, princese — amžinai būsi laiminga. Aš tave pristatysiu tokiam vyru, kokio dar nėra buvę visoje žemėje.

VALYLĖ (pasibjaurėdama): Nieksas! ... Numanau, iš kur ir kas tu. Jūs negarbingi! (Gudžia auklę).

TERZAKAS (galvos mostelėjimu pasišaukia du kareivius): Paimsim.

(Kareiviai ima Valylę).

(Būs daugiau)

GIRMANTAS

LAKMAKBŪ

TRIJŲ VEIKSMŲ PASAKA

(3) VALYLĖ: Geroji mano aukle, kai svajoji — miela, bet kai susisvajoji ir nepasieki ...

AUKLĖ: Nevisada nepasieki. Yra svajonių ir pasiekiamų. Daug tokių, kurios išsipildo. Tik laiko reikia, viskam laiko, brangioji karalaitė ...

VALYLĖ: O tas laikas kartais toks ilgas!

AUKLĖ: Žinau, jauna širdis nekantri. O kantrybė — didelė mokytoja.

VALYLĖ: Taip, žinau. Bet kartais nė žinojimas nepadedą ... Kaip gaila, kad nepaėmė manęs tėvas į medžioklę! Kaip žaibas straidyčiau paskui žvėris, po girias, po tankynes, kur lokiai mauroja, kur pikti vilkai staugia ... Arba kiltų karas ... Paimčiau patįjį liausią žirgą, patį aštriausią kardą ir išblaškyčiau visus priešus, kurie tyko mano žemės, mano žmonių, gimtųjų sodų ...

AUKLĖ: Brangioji karalaitė, audri tavo širdis, karštas krau-

jas. Dar palauk. Į medžioklę ir karą vyrai tegu joja, jie tegu šokina eiklus žirgus ir mėgina šveitrius kardus.

VALYLĖ: Ne, aukle. Gaila man, kad gimiau mergaitė. Aš taip norėčiau vyriškos galios!

AUKLĖ: Tu ir savo moteriška galia stipri.

VALYLĖ: Ne, aukle. Aš norėčiau tokios galios, kad nuo mano rankos visi priešai drebtų.

AUKLĖ: Kur tie tavo priešai, karalaitė? Tavo tėvui nebaisu priešų. O kai turi jis tokį galingą sąjungininką, būsimąjį savo ženą, tavo sužadėtinį Mantaną, — tavo tėvas ramiai gali medžioti.

VALYLĖ: Nevisai taip, aukle. Mano tėvas jau seniai nepasitikėdamas žvilgčioja į žiaurų Kraurijos valdovą Lakmakbū. Gali kilti audra.

AUKLĖ: Kai kils, ir vėl nutils. O tu būk rami. Pasitikėk savo tėvu ir jo sąjungininku.

VALYLĖ: Dėkoju, aukle, už paguodos žodžius. Tačiau įsi-

KŪRYBOS PRIEDAS

Vytauto Mačernio poezija

Naujoje mūsų poezijoje Vytautas Mačernis užima svarbią vietą savo minčių originalumu, savo laiko kalba. Jis prasiveržė taip staiga, kaip kibirkštis mėsai į tamsią naktį. Ir savo talento išsiskleidime jis ir žuvo tamsiom pasitraukimo dienom — 1944, eidamas tik 24 metus.

Pradėjęs reikštis paskutinėse gimnazijos klasėse, vėliau studijuodamas Kaune ir Vilniuje, gyvendamas namie, Šarnelės kaime prie Žemaičių Kalvarijos, jis per keletą kūrybos metų paliko apie pusantro šimto eilėraščių. Dalis jų buvo skelb-

ta įvairioje spaudoje, dalis draugų nusirašyta. Gyvas būdamas, nebuvo išleides nė vieno rinkinio, nebuvo paskelbtos nei jo "Vizijos".

Tik pokario metais, poetui jau mirus, jo eilėraščiai ėmė plačiau skliti. Okupuotoje Lietuvoje dėl idealistinės krikščioniškos pasaulėžiūros jis nepriimtinas. Išbrauktas iš viešumos.

Tik nuotrauose jo eilių pasisklido nemažai studentijos tarpe.

Jo kūryba susirūpino į vaikus pasitraukę draugai. Vytautas Saulius išleido pirmąją "Vizijų" laidą, kuri turėjo didelį pasisekimą. Įvairioje laisvojo pasaulio spaudoje, ypač "Aiduose", Mačernis buvo primintas bent kelis kartus. Į

naująją mūsų poeziją įkeltas "Žemės" antologijoje. Tačiau tai nebuvo visa, nebuvo pilnos Mačernio poezijos.

Kazys Bradūnas ėmėsi surinkti visą jo poeziją ir suredaguoti. Per keletą metų jam pasisekė surinkti beveik visus Mačernio eilėraščius ir sudaryti gražią stambią knygą, kuri pasirodė "Poezijos" vardu. Prie knygos puošimo prisidėjo dail. Paulius Augius, kilęs iš to paties žemaičių kampelio, taip pat miręs. Dėl techninių spaustuvės kliūčių, knygos išleidimas užsitęsė ilgai. Dailininkas jau nebeatė savęs atpaustų iliustracijų.

Pirmon vieton įdėta pats stambiausias ir originaliausias Vytauto Mačernio kūrinys —

"Vizijos", kur poetas visu platumu prasiveržia gyvenimui, pajaučia jo sunkumą ir atsakomybę, jo kančią ir liūdesį. Toliau eina "Metų sonetai", kurių autorius nespėjo pilnai baigti. Pradėjęs nuo rudens, amžinai suslojo vasaros pradžioje. "Metų sonetuose" sutinkame tą patį poeto begalinį liūdesį, kurį originaliais patraukliais vaizdais kontrastuoja su gamta, duodamas simbolines prasmės. Vėliau jo sonetuose idėja nusmelkia formą.

Toliau sudėta visi kiti jo eilėraščiai, rašyti gimnazijoje, skelbti spaudoje, net pramoginiai, kuriuos mėgo skaityti draugam, dienoraštinės eiluotos pastabos, kurios, žinoma, kaip ir pramoginio šamojaus eilėraščiai, jam pačiam tvarkant riakinį, knygom nebūtų patekę. Palydimą žodį parašė Alfonsas Nyka - Niliūnas, nušviesdamas jo poezijos savumus ir jo epochą, kai kur per stipriai pasisakydamas prieš ano meto poeziją.

Dail. P. Augiaus kūrinių atlikti su jam įprastu stiliumi ir kruopštumu. Gaila, kad jie atpausti ruda spalva. Grafikos darbai geriau atrodė juodi. Tai galima įsitikinti ir knygos apklanke.

Knygą išleido "I Laisvę Fondas" dr. A. Smulkščio lėšomis. Yra 238 pusl., kaina 4.95 dol. A. D.ž.

Pasirinkti dalykai eiliuoti, išpildyti su visais garsų efektais, dainomis. Įpinta ir muzikos. Klausytojas čia girdi kiškius, meškas, lapes, katinėlius, gaidžius, šokančias daržoves, kriuksinčius paršiukus. Gėlė melancholiškais tonais nuskamba Eglės pasaka.

Dinaminiai momentai, plati vaizduotė (pvz. daržovių gegužinė) labiausiai pagauna jauną klausytoją. Šis klausytojas jau yra įpratęs žiūrėti televizijos "kartūnus", klausytis radiją. Ir visa tai girdi anglų kalba. Bet štai iš patefono prabyla lietuviškai, ta pačia kalba, kuria kalba tėvai ir vaikai. Vaikams (Nukelta į 5 psl.)

ILIUSTRACIJA iš V. Mačernio "Poezijos" knygos. Dailininkas — P. Augius.

ŽIRGINĖLIAI — BIR. PŪKELEVIČIŪTĖS PLOKŠTELĖ

Veikli ta Birutė Pūkelevičiūtė. Jos iniciatyva ir triušu pasirodė neužmirštosios plokštelės — Baltaragio malūnas, Milžino paunksmė. Neseniai į pasaulį iškeliauja ir trečioji — Žirginėliai. Išleido Darna.

Si trečioji plokštelė skiriama

vaikams. Pirmoje dalyje randame: Balio Sruogos — Zuikio Puikio byla, Kosto Kublinsko Pasaka apie katinėlį ir gaidelį, Birutės Pūkelevičiūtės — Daržovių gegužinė. Antroje dalyje: Aloyzo Barono — Dū kačiukai, Birutės Pūkelevičiūtės — Skraidantis paršiukas, Salomėjos Neris — Eglė žalčių karalienė (santrauka).

Skaitytojai aktorai: Birutė Pūkelevičiūtė, Viltis Vaičiūnaitė, Leonas Barauskas, Vaclovas Kerbelis, Vincas Skaisgiris ir Kazys Veselka. Audifoninis tekstas ir režisūra Birutės Pūkelevičiūtės. Muzika ir garsų efektai Zigmo Lapino. Viršelis Kazio Veselkos. Talkina dar ir vaikai: Daina, Jolanta, Algis, Andrius ir Linas.

A. GIEDRIUS "LUKŠIŪJAI"

J. NARONĖ

Kad ir ne šiandieną "Lukšijai" išleisti, bet manytiau paverstu jaunimui priminti, kad tokia knyga yra.

"Vieno kaimo praeities atgarsiai" — taip apibūdino autorius Lukšijus. Tai jo paties kaimo, kur jis gimė ir augo, asiminimai. Dailiai išleido Lietuvių Knygos Klubas Chicagoje su dail. A. Krivicko ryškio- mis iliustracijomis.

Seši atskiri, seno Lukšų gyventojų, dedės Juozo Blažio lupomis išreikšti pasakojimai — Lukšų kaimo vaizdai, senųjų laikų prisiminimai. Tai ne tik ano meto vargo dienų išgyvenimai, bet ir viliojančios fantazijos, į kurias įsipina dvasios, laumės, didvyriai, kipsai ir kitokios butybės.

Lukšijų herojai — tai kaimo ūkininkai ir jų samdiniai, klegantis jaunimas, drovios mergaitės ir jaunuoliai. Jų dialogai gyvi, įtikinantys, tartum, čia pat kalbėtūsi.

A. Giedriaus kalba graži ir taisyklinga. Malonu skaityti, kai kiekvienas sakinyš rodo kalbos grynumą.

Aprašydamas kaimą ir jo gyventojus, autorius įterpia į savo apsakas gyvus liaudies dvasios ir stiliaus epizodus. Tačiau A. Giedrius lieka originalus. Jis nieko nesiskolina, nei pasisavina iš tautosakos. Jie piešia savo gimtojo kaimo vaizdus ir žmones taip, kaip juos atsimena. Jeigu tie vaizdai daug bendro turi su mūsų tautosaka, tai parodo Giedriaus surinktų faktų tikrumą ir teisingumą.

Visai kas kita, kai A. Giedrius teikia mums liaudies pasakas. Jis jas taip ir pavadina: "Tėvų pasakos", "Tėvelių pasakos", visai neslėpdamas, kad tai surinktos mūsų lietuviškos pasakos, liaudies pasakų rinkinys, tik jo suredaguotas.

DAIL. J. PAUKŠTIENĖ — "Alis ant kalnelio" (al. tapymas). Jos kūrinių paroda rengiama Bostone.

LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA

Lietuvių Dienų leidykla Los Angeles, Calif., išleido Algirdo Gustaitio paruoštą albumą "Lietuva — Europos nugalėtoja". Didelio formato, su 80 iliustracijų.

Knyga remiasi to paties vardo filmu, kuris jau buvo rodytas įvairiose lietuvių kolonijose. Filmo tikslas buvo pristatyti Lietuvos krepšininčius, laimėjusius Europos krepšinio pirmenybes. Bet prie temos prieita iš toli, pradėdant nuo seniausių laikų, nuo akmens amžiaus.

Filmo tekstą, pridėdamas įvairių iliustracijų, autorius pervedė į šią knygą ir suskirstė į tris dalis: Lietuva amžių ei-

goje, Pasaulio lietuvių tautinė olimpija, Europos krepšinio olimpija.

Perskleidus knygą, nejuočiomis tenka nusišypsoti iš neskoningos mįšrainės. Visko čia rasi: akmens amžiaus iškarnas, rūmus ir pilis, Žalgirio kautynės, okupacijas, studentus, dailės kūrinius, apibūkusius tautinės olimpijos vaizdus. Visa suversta, iš koks lauzas. Svarbiausias tikslas — krepšinio rungtynės — pavaizduotas labai blankiai. Nuotraukos parinktos blogos ir neryškios, kai tuo tarpu krepšinio rungtynių vaizdų yra išlikę labai gerų pas profesionalus fotografus.

Kai perskaitai pilnus paneigros tekstus, jau darosi koku. Kam šis savęs aukštinimas ir pūtimasis?

Knygos išdėstymas — apipavidalinimas — nuobodus. Visi vaizdai vieno dydžio, išdėstyti be jokio patrauklumo. Taip ir kyla klausimas, kam tokia knyga leisti? Tiesiog gaila gero popieriaus.

(Algirdas Gustaitis, LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA, 80 iliustracijų, išleido ir spausdino Lietuvių Dienų leidykla Los Angeles, Viršelis prof. Adomo Varno. 37 psl. Kaina 2,50 dol.). K.

VYTAUTAS MACERNIS

Šešėlis

Kai sėdžiu vienas vakarop ties ežeru,
Perdien suspėjęs ir pavargt ir nusivilti,
Ir sau stebiu, kaip vėjas netoli mažom bangom
Skalauja gelsvi kranto smiltį,

Aš nieko nemąstau, tik šiaip sau tyliai
Niūniuojau kažkada išminktą dainą...
Aplinkui visiškai ramu. Girdėtis vieškeliu
Kažkas iš kaimo grįždamas pareina.

Ir žingsniai vis kaskart artėja
Pro ežerą prabėgančiu keliu baltuoju...
Paskui matau, kaip kažkieno tamsus šešėlis
Viršum vandens bangom tolyn siūbuoja.

Aš pagalvoju: mano štai gyvenimas
Praeina lyg šešėlis...
Ir vėl ramiai stebiu, kaip irsta plaukamas
Purus vakarėnų smėlis.

Sarnelė, 1942. VII. 5

Kultūrinė kronika

— Prof. A. Maceina Europos L. Fronto bičiulių ir ateitininkų stovykloje, kuri vyko Gautingėje rugpjūčio 6 - 13, skaitė paskaitą — Kultūra ir krikščionybė, išryškindamas santykius tarp kultūros ir krikščionybės. Kultūra tarnauja religijai, kaip istorinio reikšimosi priemonė. Gali būti kultūra be religijos, bet negali būti religijos be kultūros. Tobula religija reikalauja ir tobulos kultūros. Religija niekad negali pralenkti kultūros išsivystymo. Kultūra, kaip istorinė reikšimosi forma, visada eina prieky, nes ji turi paruošti viešpačiui kelią. Vidinis kultūros ir religijos ryšys ipareigoja krikščionių būti kuo energingesniu kultūros kūrėju. Krikščionys turi stovėti pirmosios kultūrinės kūrybos eilėse, nes kultūrinis religijos atsilikimas padaro negalimą Evangelijos sklaidimą pasaulyje. Skilimą tarp Bažnyčios ir naujojo pasaulio bus galima pergalėti tik tada, kai Bažnyčia vėl pradės vadovauti aukščiausioms kultūros sritims.

— Dr. J. Grinius toje pačioje Europos L. Fronto bičiulių ir ateitininkų stovykloje skaitė paskaitą apie antisovietinę rezistenciją lietuvių literatūroje. Apibūdines Daumanto (J. Lukšos) autentiškų įvykių knygą "Partizanai už geležinės uždangos", prelegentas tvirtino, kad šis veikalas turėjęs nemažą įtakos lietuvių rašytojams. Nuo 1950, nuo "Partizanų už geležinės uždangos" pasirodymo, rezistencinėm temom yra sukurti du romanai ir dvi dramos; romanai — Alės Rūtos "Broliai" ir Vyt. Alanto "Tarp dviejų gyvenimų"; dramos — dr. J. Griniaus "Žiurkių kamera" ir A. Landsbergio "Penki stulpai ūrgaus aikštėje".

— Egzily akademija kasmet leidžia savo biuletinį. Neseniai pasirodžiusiame "International Free Academy of Sciences and Letters Bulletin" (No. 4, Juin 1960) prancūzų kalba pažymėta, kad Akademijos Taryboje lietuviui atstovauja J. Baltrušaitis. Lietuvių narių yra 20, latvių 4, estų 7. Nariais yra šie lietuviai: S. A. Bačkis, J. Baltrušaitis, J. Balys, M. Biržiška, A. Damušis, J. Gravrogas, Z. Ivinskis, Pr. Juzaitis, J. Kaminskas, S. Kolupaila, M. Krikščionas, S. Lozoraitis, A. Maceina, V. Maciūnas, K. Pakštas (mirtis), A. Sals, V. Sidzikauskas, Pr. Skardžius ir J. Vėbra. Akademijos skyrius veikia ir New

— Lietuviškos Knygos klubas Chicagoje greitai laiku išleidžia prel. M. Krupavičiaus stambų veikalą (apie 700 pusl.), kuriame nagrinėjamas kunigo vaidmuo tautoje. Baigiami paruošiamieji darbai išleisti lietuvių prozos antologiją. Šiais metais dar numatoma išleisti Nelės Mazalaitės romaną, Kotrynos Grigaitytės novelių rinkinį, kun. dr. J. Prunskio religinių straipsnių rinkinį. Knygos klubą dabar tvarko kun. Pr. Garšva.

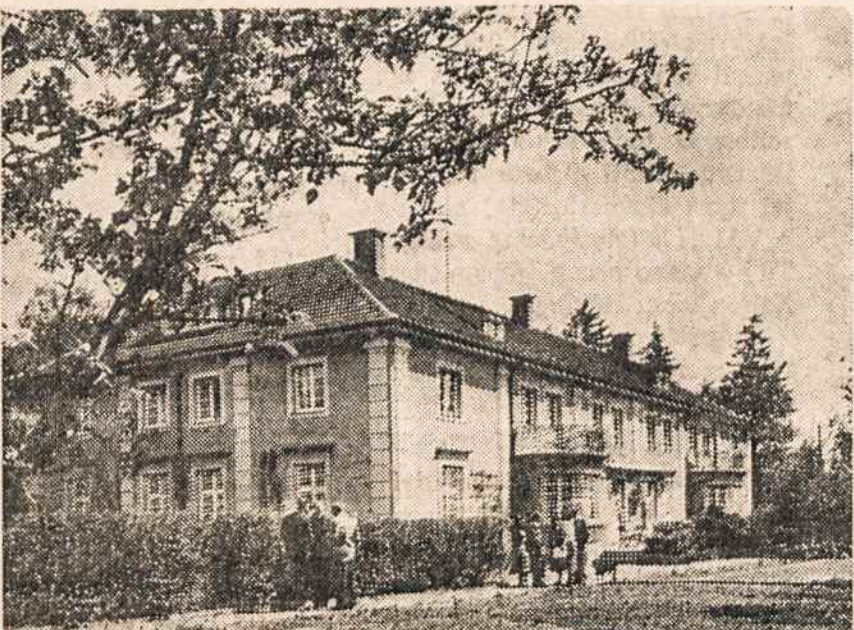

ZVAIGŽDĖ
VIRŠUM
GIRIOS
ALĖS RŪTOS
romanas

Vaizduoja senosios Lietuvos gyvenimą Mindaugo laikais. Idiliški kaimo vaizdai, šventės, senieji papročiai ir ano meto žmonės patrauks visus skaitytojus.

Knygą išleido DARBININKAS, 374 psl., kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

910 Willoughby Avenue,
Brooklyn 21, N. Y.

UNESCO jaunimo institutas Gautingene prie Miuncheno. Čia vyko Europos L. F. Bičiulių ir ateitininkų studijų savaitė.

Vyčiai lietuvių darželyje

Iš Lietuvos vyčių seimo Clevelande rugpiūčio 23 - 27

Clevelandas, vienas iš didžiųjų Amerikos miestų prie Erių ežero, šiemet buvo pasirinktas Lietuvos vyčių seimui. Vyčiai kasmet susirenka vis kitose vietose. Per 48 savo seimus yra apkeiliavę visas didesnes lietuvių kolonijas Amerikoje, pirmieji pasiekę ir Los Angeles. Jeigu ten vaikai saulė šildė, jeigu Philadelphiaje jie telkėdavosi apie Laisvės varpą, skelbusį Amerikos nepriklausomybę, tai Clevelande buvo susirinkę Lietuvos darželyje.

Tai reikia suprasti dvejopai. Yra Clevelande, sakytumei, nedidelis "Karo muzėjaus sodelis", kokį nepriklausoma Lietuva įrengė Kaune, o bolševikai išniekino. Ir yra gausi lietuviškoji kolonija — tikras "Lietuviškas Čarželis" su dviem lietuvių parapijom, gausia lietuviškų organizacijų, puošniai leidžiamu "Dirvos" laikraščiu, Čiurlionio ansambliu ir ligi šiol buvusiu Lietuvos Bendruomenės "sostine".

Kas Clevelando nežino? Bet mažai kas iš šalies Clevelandą geriau pažino už Lietuvos vyčius, kurie per kelias dienas (rugpiūčio 23 - 27) išsiliejo į visą miestą.

SEIMAS PRASIDEDA TREČIADIENI...

Kone visi lietuviškųjų organizacijų seimai pradeda šeštadienį ir baigiami sekmadienį. Labai retai prasideda penktadienį iš vakaro. Be to, glaudžiamasi prie Liepos 4, Darbo dienos šventės, Padėkos dienos, kad būtų daugiau laiko iš toliau atvykti ir parvykti. Neturi sukliūti darbas.

Lietuvos vyčiai išsiskiria. Jie turi savąją tradiciją — seimus pradėti trečiadienį ir nepaisyti "ilgojo savaitgalio". Pasidaro savuosius savaitgalius, priderindami prie seimų atostogos.

Antra, vyčių seimai prasideda ne posėdžiais, o pramogom. Tai turi vieną gerą žymę: suvažiuosieji geriau susipažįsta, suartėja, susidaro jauki nuotaika. Seimai užbaigiami žymiai našesniais posėdžiais ir draugiškesnėmis dvišiosiomis.

Ir dar vienas skirtingas bruožas: Lietuvos vyčiai savo seimam nesigaili asmeninių išlaidų, neskaičiuoja kiekvienos darbe praleistos dienos, leidžia sau pagyventi viešbutyje, atsiųpti, pasižmonėti. Kiti tas išlaidas suriša su savo atostogom, važinėjimu šen ir ten. Vyčiai — paskiria seimam.

ISVYKOS, SPORTAS IR ... VESTUVĖS ...

Seimas rugpiūčio 23, trečiadienį, prasidėjo gamtoje. Jau pagyvenę ir jauni vyčiai, apie pora šimtinių, išvyko į Sandusko vasarvietę prie Clevelando, kur maudėsi, žaidė, išdai-gas krėtė, kol lietus iškrėtė savo pokštą — įkaitusius apipylė vėsiu švirkštu. Nuotaika nedingo, nes saulė ir vėl pasirodė.

Ketvirtadienio ryte, rugpiūčio 24, vyčiai pasirodė jau kitose vietose — Willoughby, Ohio. Iš ryto buvo žaidynes golfo klube, o po pietų kėgluota "Ambassador Lanes". Šią sporto šaką vyčiai ypatingai mėgsta. Yra pravedamos varžybos atskirose kuopose ir rajonuose. Seimo metu rungėsi "meisteriai". Vakare buvo susirinkta ... vestuvėms. Bet tokias vestuves gali kiekvienas suruošti; nors ir vedęs, jei tik turi gerą balsą ir mišlias kojas. Buvo pavaizduotos lietuviškos vestuvės, davusios progos pasigerėti senais mūsų tėvų papročiais Lietuvos salės scenoje Clevelande.

"ATLAIDŲ KELIONĖ" ...

Savo posėdžius rugpiūčio 25, penktadienį, vyčiai pradėjo pamaldomis naujoje Marijos Pa-

galbos lietuvių bažnyčioje, o iš ten nuėjo ir aplankė Lietuvos darželį. Šeštadienio, rugp. 26, pamaldos buvo šv. Jono katedroje. Pamaldos gedulingos — už mirusius organizacijos narius. Iškilmingos pamaldos rugpiūčio 27, sekmadienį, buvo šv. Jurgio bažnyčioje. Mišias aukojo prel. J. Balkūnas, asistavo b. vyčių dvas. vadas kun. A. Kontautas ir kleb. kun. J. Jutkevičius, Lietuvos reikalų komisijos garbės pirmininkas. Pamokslą pasakė svečias iš Romos — prel. L. Tulaba, atvykęs į Lietuvą Katalikų Akademijos suvažiavimą.

PRIE STAŲ IR KALBŲ

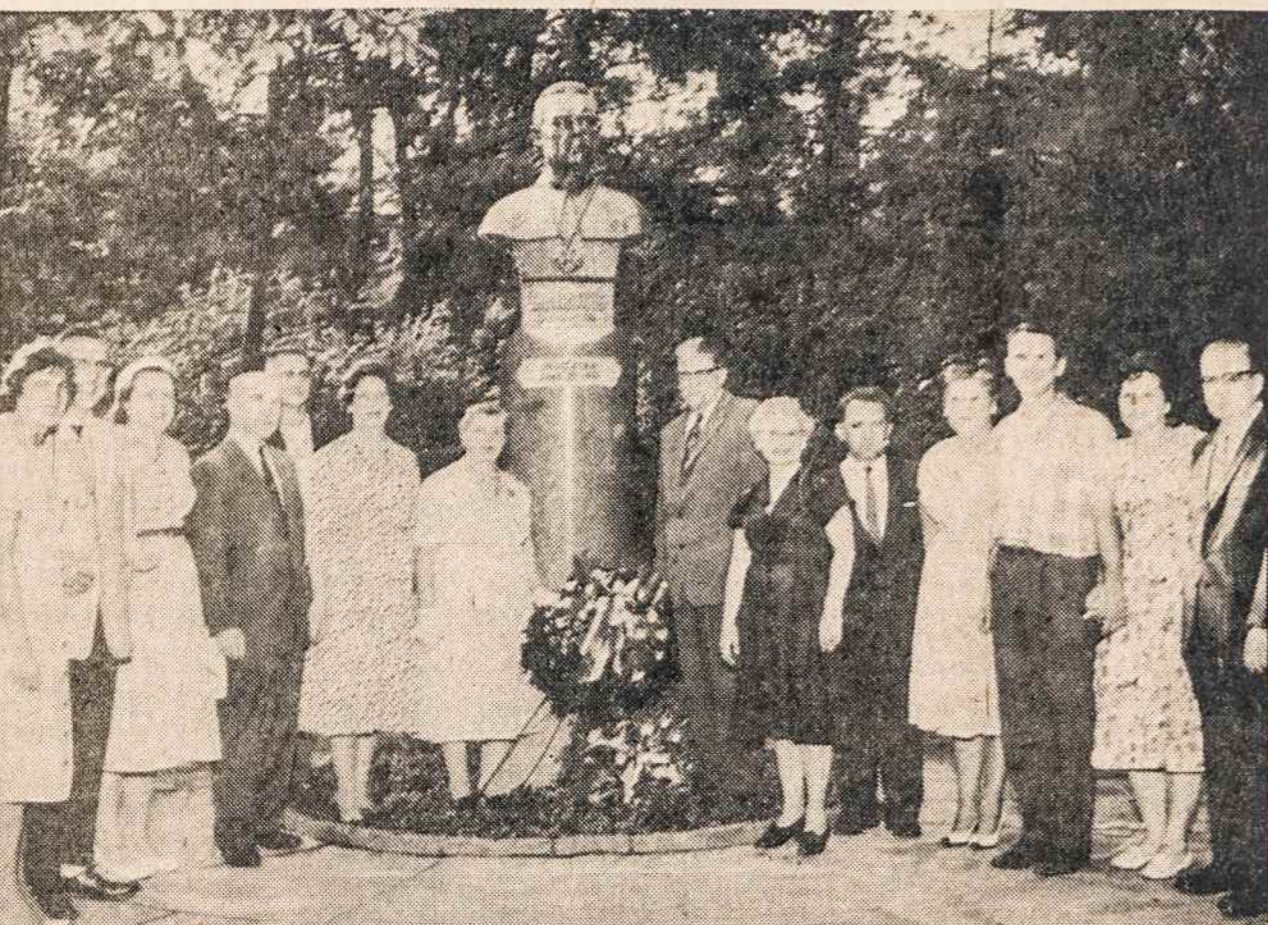
Posėdžių metu vyčiai neiškrinka pietauti būreliais arba pavieniu. Tam jie turi pusryčius, vakarienės arba kitą laisvą laiką, kada viešbutyje ar kur kitur susitinka draugus. Pietūs būna bendri, jie įeina į programą. Perktadienį pietų metu kalbėjo Juozapas Prokopas, dalyvavęs lietuvių sporto olimpijoje Kaune 1938, parsivežęs

ROBERTAS BORIS, Lietuvos vyčių pirmininkas.

3 auksinius ir 2 sidabrinus medalius. Pasakojimo nuotaikingsavo išpuodžius, primindamas mielą nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Pietų metu iš jo rankų priėmė dovanas vyčiai, laimėję golfo ir kėglių rungtynes.

Šeštadienio pietų metu kelbėjo prof. dr. M. Pap, kuris istoriją ir politinius mokslus dėsto John Carollo un-te Clevelande. Politika dabar yra karšta, tai ir profesorius kalbėjo degančiai. Apie Sovietų Rusijos siekimą užvaldyti visą pasaulį pastebėjo, kad "tokie paprastai nusisuka galvas, bet pridaro kitiems žalos". Ispėjo bu-

LIETUVOS VYČIŲ 48 seimo rengėjai Clevelande lietuvių darželyje prie poeto Maironio paminklo, pastatyto s. m. birželio 25.

dėti, kad nuo Amerikos toji žala būtų nukreipta.

VYČIŲ "BALTIEJI RŪMAI"

Posėdžių metu išdiskutavus įvairius kalusimus, o ypač artėjančio 50 metų vyčių jubilėjaus ir istorijos leidimo, buvo išrinkta nauja vadovybė: dvasios vadas kun. J. Stanevičius, šv. Antano lietuvių parapijos Detroito klebonas, pirm. Robertas Boris (taip pat iš Detroito), I vicepirm. Elena Shields (Phila.) II vicepirm. V. Grigas (Worcester), išd. Al. Kassel (Chicago), sekr. U. Jankauskas (Clevelandas), fin. sekr. Rita Pinkus (Worcester), išdo globėjai — E. Laurin (Chicago) ir S. Vaitkus (Dayton). Išrinktos taip pat įvairios komisijos. Suvažiavimui vadovavo L. Janonis, A. Jankauskas ir J. Stukas.

PO 35 METŲ ... MEDALIS

Banketo metu, sekmadienį, rugpiūčio 27, vyčiai turėjo retą svetį — prof. dr. Juozą Eretą iš Šveicarijos. Lietuvoje jis buvo ilgametis lietuvių katalikų jaunimo "Pavasario sąjungos" vadas, iškėlęs tą organizaciją į masinį sąjudį. Lankė Amerikoje vyčius 1926, dalyvavo jų seime Chicagoje, buvo deklaruota vyčių ir pavasarininkų vienybė. Prof. J. Eretas pristatė jį globojės inž. A. Rudis, atvežęs į seimą drauge su prel. L. Tulaba. Prof. J. Eretas pasidžiaugė vyčių išstvermingumu ir ryžtu išlaikyti lietuviybę. Inž. A. Rudis angliskai ir lietuviškai priminė prof. J. Eretą nuopelnus lietuvių tautai. Vyčiai jam įteikė šių metų medalį. Bankete dalyvavo apie 300 vyčių ir jų svečių.

PROF. DR. J. ERETAS

EISIM BROLELIAI NAMO ...

Penktadienio vakare, rugpiūčio 25, vyčiai išklauė labai gerą koncerto, kurio programą išpildė Čiurlionio ansamblio choras, vadovaujamas muz. A. Mikulskio, ir solistai — Aldona Stempuzienė ir Vaclovas Venrikaitis iš Toronto. Choras ir solistai buvo labai šiltai sutikti. Po dainos "Eisim, broliukai namo" visi sustojė kelias minutes plojo, nenorėdami skirstytis. O reikėjo. Sekmadienį posėdžiam užsibaigus, visi skirstėsi, pasiryžę dar uoliau dirbti, o ypač gerai pasiruošti 50 metų sukakties jubilėjui. Linkime, kad tai puikiai pasisektų, kaip ir šis 48 seimas. 5.

DVI KLADINGOS NUOMONĖS APIE BALFĄ

1. Balfas šelpia tik Vakarų Vokietijoje esančius tremtinius — klaida.

Balfas buvo įsteigtas šelpiti Lietuvą ir lietuvius, išsklydusius iš tėvynės dėl karo veiksmų į tremtį.

Lietuvių už geležinės uždangos ryškesnis šelpimas buvo pradėtas tik Stalinui mirus. Tremtinius Vokietijoje legaliai ir tiesiogiai Balfas pradėjo šelpiti irgi gana vėlai, nes pradžioje to daryti neleido okupacinės pajėgos ir tarptautinės organizacijos. Balfas dešimtam seime vienbalsiai patvirtintas Balfos tikslas: "Visų lietuvių visiems lietuviams".

2. Tik šalpai naudojamasi Balfos lėšos yra "tax deductible" — klaida.

1947 Balfos seimas pakeitė įstatus, įrašydamas į 2 paragrafą švietimo institucijų paramą. Aukos per Balfą lietu-

vių, kur jie bebūtų, švietimui yra "tax deductible". Tuo remdamasis Balfas neseniai išmokėjo JAV Lietuvos Bendruomenės Centro Valdybai dr. V. Tercijono auką 1,000 dolerių. Kas užinteresuotas paremti lietuvių išlaikymą JAV, švie-

timo institucijas paremti ir gauti atleidimą nuo mokesčių, gali tam tikslui aukoti per Balfą ir gauti mokesčių atleidimo privilegijas.

Kun. L. Jankus

Balfo Reikalų Vedėjas

ŽIRGINĖLIAI—NAUJA PLOKŠTELĖ

(Atkelta iš 4 psl.)

tai yra pats didžiausias išpuodis ir džiaugsmas. Jie susėdė klausosi kiekvieno žodžio.

Plokštelės diktija gera, kalba žodinga, sklaidi. Tai pasitarnaus ir kalbos praturtinimui, padės ir ją išmokyti, nes nuolat besiklausant, vaikai plokštelės tekstą pasisavins mintinai.

Medžiagos sutelkta gana daug, net šeši atskiri dalykai. Iš vieno klausymo vaikas jų

neapima. Plokštelė taip sudaryta, kad pirmą kartą išklausus, reikia vaikus guldyti.

Geriausiai nuskamba pačios Birutės Pūkelevičiūtės sueliiuoti dalykai: daržovių gegužinė, skraidantis paršiukas. Abu dalykėliai vaizdingi ir patrauklūs. Sunkiausiai vaikams suprantama Eglės pasaka. Ji taip sutraukta, kad nebėra ištisinio grožio. Atrodo, kad režisierė rūpėjo tą pasaką ištraukti todėl, kad ji viena surišta su Lietuva. Mažieji vaikai dar jos ne-supras, bet prie jos grįš vėliau. Tada prisivers ir Eglės grožis.

Klausojai gal pasiges Vyties Nemunėlio kūrybos, jo Meškiuko rudnosiuo.

Plokštelė rekomenduotina visiem lietuviškiem namam. Ji padarys džiaugsmo mažiem ir suaugusiem. Kaina 5 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoje. P.J.

Jaunimo dramos konkursas

— Jaunimo dramos konkurso terminas baigiasi spalio 1. Konkurso paskelbė PLB Valdyba. Dramos taikomos pradžios arba aukštesniųjų mokyklų amžiaus jaunimui. Žanrą ir temą pasirenka patys dramų autoriai. Dramos sceninis laikas — nuo pusantros iki dviejų valandų. Pastatymo išlaidos

— Dr. Kazys Narščius, baigęs medicinos mokslus Vokietijoje ir praleidęs atostogas Londone, Anglijoje, atvyko į JAV ir kuriasi Chicagoje.

Po vasaros atvangos—nauji darbai

WATERBURY, CONN.

Bendruomenės Valdyba

Pasibaigus vasaros sezonui, vietos bendruomenės skyriaus valdyba jau du kartus posėdžiauvo, planuodama ateinančios žiemos veiklą. Siemet valdybą sudaro: pirm. dr. P. Vileišis, vicepirm. M. Kleinaitis, sekr. G. Valiulienė, išd. A. Paliulis, kult. reikalų ir švietimo vadovas V. Vaitkus, nariai — M. Pesienė, E. Melninkas, E. Bazėnas ir A. Kušlys.

Dail. Pautieniaus paroda

Rugpiūčio 16 - 17 bendruomenės valdybos rūpesčiu, kun. klebonui E. Gradeckui mielai duodant patalpas, šv. Juozapo parapijos didžiojoje salėje bus dail. Pautieniaus meno kūrinių paroda. Tokia paroda Waterburio apylinkėse yra retenybė, tad tikimasi sulaukti daug lankytojų. Paroda atidaroma rugsėjo 16 d. 4 val. popiet. Įėjimas nemokamas. Lankoma šeštadienį nuo 4 iki 9 val. popiet ir sekmadienį, rugsėjo 17, nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Rudens pasilinksminimas

Rudens linksmybės pradeda mos koncertu bei šokių vakaru spalio 7, šeštadienį, 7 v. v. šv. Juozapo parapijos didžiojoje salėje. Programa išpildys vyrų oktetą iš New Yorko, vadovaujamas komp. A. Mrozinsko. Po programos bus šokiai, grojant keturių asmenų orkestrui iš Derby, Conn.

"Spaudos" knygynas

"Spaudos" knygynas, 10 John St., gaunamos visos naujausios lietuviškos knygos ir plokštelės. Didelio susidomėjimo yra susilaukęs Montrealio dramos teatro inscenizuotų pasakų rinkinys vaikam "Žirginėliai".

Knygų lentynoje pats naujas leidinys — P. Naujokaičio romanas "Ilužė tiltai".

Lituanistinė mokykla

Šeštadieninė mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 9, 9 val. ryte šv. Juozapo parapijos senojioje mokykloje. Šiais metais mokykloje dirbs Ona Saulaitienė ir Ona Antanaitienė. O. Saulaitienė yra mokytojavusi reguliarioje šv. Juozapo par. mokykloje ir yra užsitarnavusi pavyzdingos mokytojos vardą. Jos darbas lituanistikos mokykloje sukėlė susidomėjimą čia gimusių tėvų, kurie nori išmokyti savo vaikus lietuvių kalbos. Vaikai, nors ir nekalbą lietuviškai, pareiškia norą mokytis.

Festivalis ir koncertas

Waterburio tautybių pirmasis meno festivalis įvyko paskutinėmis rugpiūčio dienomis. Lietuviams atstovavo šv. Juozapo par. choras, vadovaujamas komp. A. Aleksio. Dabar jis ruošia chorą metiniam parapijos koncertui lapkričio mėn. Komp. A. Aleksis įvairiomis lietuviškojo gyvenimo aktualijomis dažnai kalba "Lietuvos prisiminimų" radijo programose. L.R.K. Susivienijimo deimantinio minėjimo programoje rugsėjo 3 choras išpildė meninę programą. G. K.

Kearny, N. J.

Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centras jau baigė savo pastatus perdurti ir patobulinti. Darbai buvo pradėti ankstyvą pavasarį, bet dėl įvairių priežasčių ir kliūčių užsitęsė ligi šiol. Rugsėjo 17, sekmadienį, bus iškilmingas viešas pastatų atidarymas, dalyvaujant miesto galvai J. Healy ir kitiem valdžios bei organizacijų atstovam. Atidarymas įvyks 1 val. popiet. Viešas apžiūrėjimas tęsis ligi 4 val. vak.

Vietiniai ir apylinkių lietuvių kviečiami atsilankyti ir pasišiūrėti, ką Kearny lietuvių katalikai yra nuveikę, ko jie siekia ir bendrai, kaip jie tvarkosi. Būsime pavaišinti ir supažindinti su visa mūsų pastatų aplinka, įrengimais, vedama prekyba ir k. Įėjimas nemokamas. Laukiame atsilankant kviečia

J. Belza, Lietuvos Katalikų Bendruomenės Centro pirmininkas, ir P. Velevas, Pastatų atidarymo komisijos pirmininkas

AUKOS ALTIU

Alto Centras rugpiūčio mėn. Lietuvos laisvinimo reikalavė gavo aukų 1155.65 dol. L. B. Philadelphiajos apylinkė prisuntė per L. B. Centro Valdybą Vasario 16 minėjime surinktus 1035.65 dol., A. Kindurys, Cicerio, Ill., 20 dol., prel. F. Bartkus, Dallas, Tex., 20 dol., Alto Racine skyrius per dr. A. Palaitį 80 dol.

Aukas Lietuvos laisvinimo darbu paremti prašoma siųsti adresu: Lithuanian American Council, Ill., 1739 South Halsted Street, Chicago 81•Ill.

IŠ VISUR

— Lituanus redakcijoje paskutiniu metu įvyko eilė pasikeitimų. Alina Staknienė, keletą metų labai sėkmingai vadovavusi žurnalo redakciniam darbui, iš vyr. redaktorės pareigų pasitraukė. Pareigas perėmė redaktorius veteranas Kęstutis Cerkevičius, kuris suredagavo š. m. antrąjį numerį, skirtą dail. M. K. Čiurlioniu prisiminti. TALKININKAVO A. Ramitas. Šiam numeriui pasirodžius, redakcija keliama į Chicago, kur jai vadovaus jaunimo tarpe plačiai žinomas Adomas Mickevičius, buvęs akademikų skautų žurnalo "Mūsų Vytis" redaktorius.

— Dr. Domas Jasaitis, kuris dirba džiovininkų sanatorijoje Tampa, Fla., praėjusią savaitę dalyvavo tarptautinėje džiuvos gydytojų konferencijoje Toronte, Kanadoje, kur buvo pasiūstas savo liginėmis.

Sesuo M. Antanina

Daiva Nauragytė laimėjo pirmąją premiją poezijos konkurse, kuriame dalyvavo JAV kolegijų ir universitetų studentai. Premijuotas eilėraštis "Vyrai ant aukštos uolos" (Men on a High Rock). Autorė yra dukter Lietuvos operos solisto Ip. Nauragio, gyv. Worcester, Mass. Istojusi į pranciškonų kongregaciją, studijuoja Emanuelio kolegijoje Bostone. Anksčiau bendradarbiavo "Ateityje".

Tėvas Kazimieras Žvirblis, O.P.,

pernai profesorius ir kapelionas naujoje maristų brolių kolegijoje, Poughkeepsie, N. Y., nuo š. m. rugpiūčio 14 dominikonų provincijolo, paskirtas kapelionu dominikonų vienuolių Elkins Park, Pa. Taip pat skiriamas dėstyti teologiją bei filosofiją naujokėms. Jo naujas adresas: Rev. Casimir Zvirblis, O. P., Dominican Retreat House, Ashbourne Rd. and Juniper Ave., Elkins Park 17, Pa.

KATALIKIŠKOS SPAUDOS KONFERENCIJA

Kunigų Vienybės pirmininkas prel. Pr. Juras praneša, kad ALR Kat. Federacijos kongreso išvakarėse, spalio 20, penktadienį, Detroit, Mich., Leland viešbutyje šaukiama katalikiškos spaudos konferencija. Konferencija prasidės 7 val. vak. Įžanginį pranešimą padarys kun. V. Rimšelis, MIC, Draugo dienraščio moderatorių. Kviečiami visi JAV ir Kanados lietuvių katalikų laikraščiu bei žurnalo redaktoriai, o jeigu gali atvykti — ir administratoriai. Bus apžvelgiama dabartinė kat. spaudos padėtis, jos platinimas ir bendras nusistatymas principiais klausimais.

RADIJO VALANDĖLĖS

LITHUANIAN MELODIES

DETROIT — WJLB

1400 banga

Šeštadieniais 5-5:30 popiet

Vedėjas Ralph J. Valatka

15756 Lesure, Detroit 27, Mich.

BRoadway 3-2224

TĖVYNĖS GARSAI

HARTFORD WPOP

1410 klc.

Sekmadienį — 11-12 val. dieną

Vedėjas J. Petkaitis

ou Lincoln Street, Hartford, Conn.

BENDRUOMENĖS BALSAS

PHILADELPHIA WTEL

860 banga

Šeštadieniais —

Vedėjas Adolfas Gaigalas

335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.

HOWard 7-4176

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS PROGRAMOS

lietuvių kalba:

kasdien 10-11 val. r.; sešt. - sekm.

8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakarųskos pirmadieniais 7-8 val. vak.

Anglų kalba: kasdien 7-7:30 v. v. Radijo stotis WOPA, Oak Park, Ill. A.M. 1490 kiloc.; F.M. 102.7 megac.

O KO KO?

Telefonas redakcijoje dažnai skamba. Skardenasi visokie žmonės su visokiais reikalais, pasiteiravimais, paslaugų prašymais, pamokslais, patarimais, žiniomis. Tai įprasta. Bet kartais būna ir neįprastinių pokalbių.

Aną dieną telefono ragelyje pasigirdo balsas:

— Jūs šioki ir anoki ...

Na, manau, būsim pro šalį nuraše, nesuminėję kokios pavarės.

— Iš tikrųjų, — atsiliepiu, — visko pasitaiko. Kas nutiko?

— Tai va, jūs prakeikti demokratų priešai, jūs amžinai kritikuojat mūsų valdžią, demokratų partiją. Atsisakau ...

— Ar partijos? — įsiterpiau nutraukdamas.

— Ne, jūsų laikraščio! — užgriau.

— Tai naujiena! Įrašysime: demokratas atsisako spaudos!

— Ne! Aš sakiau, kad jūs pajudėte varnai! Norit šmeižti demokratus. Nerašykite, neskelbkite nieko. Išbraukite mano pavarde. Noriu ramiai gyventi.

— Ir jaustis, kad esi galin-gas?

— O ko man nesijausti! Turit draugų Washington. Buvau inauguracijoje!

— Ačiū! Prašymas bus išpildytas.

Už poros minučių vėl suzirezė telefonas.

— Čia tikriausiai bus respublikonas? — pagalvojau.

Nepataikiau. Vėl demokratas. Tos pačios partijos, kaip ir anas. Ir taip pradėjo:

— Vyruci, esate didžiai šlovingi, geriausi demokratai!

Jūsų laikraštis geriausias! Iki šiol pas kaimyną pasiskolindavau, dabar prašau įrašyti mane į skaitytojų eiles. Tiesiai pasakius, nemėgstu muilnimo, tuščių pagyrų. Jūs atviro akim žiūrit į gyvenimą ir rašot tiesą.

— Čia vienas kaip tik išsi-gando tiesos, — įsiterpiau.

— Tai turėjo būti tik respublikonas ... Žinai, respublikonai linke į patogumus. Mes, demokratai — priešingai. Mes priimame kritiką. Ji skatina darbu. Užrašyk mano pavarde. Siųsk laikraštį!

— Ačiū, prašymas bus išpildytas.

Padėjęs ragelį susimąčiau: "Ir redaguok, žmogau, laikraštį, kad visiem žmonėm įtiktum. Gal geriau taip sau ramiai gyventi, bet jaustis galingai".

Zv. BePastogis

Geriausiai

apie 1961 metų įvykius nusimanysite, jeigu D A R B I N I N K A skaitysi.

AR ATIDUOSIME ŠV. ANTANO LIETUVIŲ PARAPIJĄ MEKSIKIEČIAMS

DETROIT, MICH.

KUN. IGN. BOREIŠIS, buv. šv. Antano parapijos klebonas, gimęs Lietuvoje 1887 XII 25, miręs Detroito 1959 IX 11.

aukoja centus, ir tai labai re-tai.

Naujasis klebonas kun. J. Stankevičius per pora metų pa-

rapijos sąrašus ir parapiečių dosnumą gražiai patobulino, tačiau tikiu, kad jam pradeda nusibosti priminimai, jog iš 700

LITUANIST. MOKYKLA DETROITE

Detroito šeštadieninė lituanistinė pradžios mokykla rugsėjo 9 mišiomis šv. Antano bažnyčioje pradėjo mokslo metus. Po pamaldų buvo mokinių registracija. Kitais šeštadieniais pamokos I — IV skyriams prasideda 9:30 val., baigiasi 1 val. 5 min., o V, VI ir VIII skyriams pamokos pradeda 12:25 min. ir baigia 4 val. Pamokos bus šv. Antano parapijos mokyklos patalpose.

Šeštadieninę mokyklą Detroito išlaiko Lietuvos Bendruomenė. Tėvų sudedamų mokesčių neužtenka. Pav. praėjusiais metais L. B. Detroito apyl. valdyba mokyklos išlaikymui pridėjo 1300 dol.

Mokyklos vedėju šiais metais yra dr. V. Misiulis; jis mokys ir ketvirtą skyrių. Pirmą skyrių jau treči metai mokys seselė Kristina, antrą — A. Page, trečią — A. Misiūnas, penktą — J. Pečiūrienė, šeštą — D. Kaupienė, septinto skyriaus šiemet nebus, aštuntą — P. Zaranca. Tikybą dėstys kun. K. Simanavičius, dainas jauniešiams — S. Slizys, tautinius šokius — A. Page. N.

— Alytaus komanda laimėjo JAV beisbolo mėgėjų klasės varžybas, kuriose dalyvavo 11 komandų. Nepralaimėjo nė vienu. Komanda globoja Rose ir Pete Podolski, kurie turi Alytaus vardu barą.

— Detroito universitete rugpjūčio 28 — rugsėjo 1 įvyko "Freedom School" paroda. Lietuvių parodos reikalus tvarkė Pabaltijo komiteto lietuvių pirmininkas Vl. Staškevičius.

— Eugenija Molienė, parduoti savo namą, išsikėlė gyventi į 265 Ruppert, Rount 1, Union Lake, Michigan.

— Elena Pafocki Lietuvos vyčių stovykloje buvo meno vadovė. Stovyklova daugiausia iš Detroito vyčių jaunimas. Dainų mokė Faustas Strolia.

Perplaukė kanala

Ispanė 37 metų Tresseras rugsėjo 5 perplaukė Anglijos kanalą iš Anglijos į Prancūziją per 16 val. 35 min. Indė 21 metų Ray perplaukė per 19 valandų.

— Dainavos stovyklos globos komitetas Clevelande spalio 7 koncertui yra pakvietęs išraškos šokėją Janiną Kvietytę iš Toronto ir aktorių Vitalį Žukauską iš New Yorko.

su virš vokelių sekma dienų te-surenka 300 - 400. Daugelis, atrodo, sutiko, kad nauja klebonija reikalinga, tačiau, kai ji pastatyta, nemažai dar yra tokių, kurie nei reپردėjo statybos fondui aukoti.

Kai kas savo šykštumą teisi-na tokiais motyvais: kam aukoti šiai parapijai, jei po kiek laiko ji atiteks meksikonams, kaip graži šv. Jurgio bažnyčia atiteko juodukams. (Šv. Jurgio bažnyčios vietoj vyskupija lietuviams pastatė kitą Dievo Apa-vaidos bažnyčią naujesniame rajone, tik, deja, to parapijoj dabar lietuviai kažin ar besu-daro daugumą).

Meksikiečių pavoju skelbia nemaža jų kolonija kaimynystėje. Tos kolonijos slinkimas į anksčiau buvusias lietuviškas gatves sudaro faktą, kad šv. Antano parapijinė mokyklą beveik pusė mokinių yra meksikiečiai. Rašančiam gi atrodo, kad jei Detroitas taip statysis, kaip statėsi šį dešimtmetį, tai po 10, 15 metų čia nebus nei lietuviškos nei meksikiečių kolonijos, gal net pati šv. Antano bažnyčia bus nuversta, tačiau mūsų parapija yra tautinė, ne teritorinė, parapiečiai po visą miestą yra ir bus išsimėtę. Tos parapijos likimas ir stiprybė yra jos parapiečių susipratime, susiorganizavime ir lietuviškos parapijos rėmime. Persi-kelti į kitą rajoną Dievo garbinti niekada nebus sunku, tačiau neorganizuotus suorganizuoti ar išsimėčiusius po kitas parapijas surinkti vėl į vieną krūvą reikalaus ir darbo, ir laiko, ir sugebėjimo. Reikia jau dabar tuo susirūpinti, nes tik aktyviais parapijos nariais būdami, turėsimė teisės ir pareigos kalbėti apie jos lietuviškumą, apie jos mokyklas, apie tai, kas gera ir kas reikė-tų patobulinti. P. Natas

KUN. J. V. STANEVIČIUS, šv. Antano parapijos dabartinis klebonas, Lietuvos vyčių dviasios vadas.

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR

— DOVANĄ

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Siuntiniai pristatomi ne anksčiau, kaip po 1½ — 2 mėnesių

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuovėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.
S. Beckenteino krautuovėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

PARK-HILL REALTY

REAL ESTATE & INSURANCE
84-17 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN 21, N. Y.
Virginia 3-1477

Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite visokeriopai apsidrausti; čia valstybinių mokesčių - taksų blankai užpildomi.

ALBERT F. PETERS - Petrauskas

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

S & G MEAT MARKET

buvus

J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ

Home-Made Bologna

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

Papigintomis kainomis primame užsakymus

VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS

Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius

We take all orders special price for Weddings and Parties

340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stagg 2-4329

Lietuviškų produktų:

DUONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ

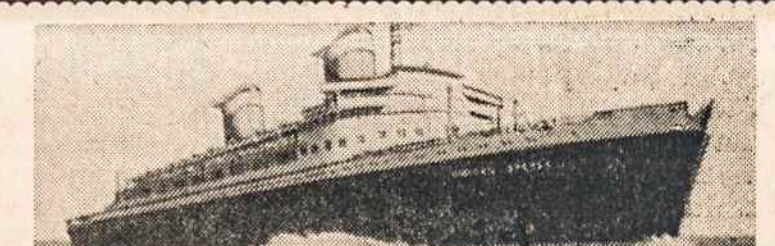
PETRO LISAUSKO

krautuovė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087

Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviam

Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance

— HAVEN REALTY —

Kelionų biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybei, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas. Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

36-38-40 STAGG ST.

BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS SAVININKAS

1883 MADISON STREET

BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kainomis.

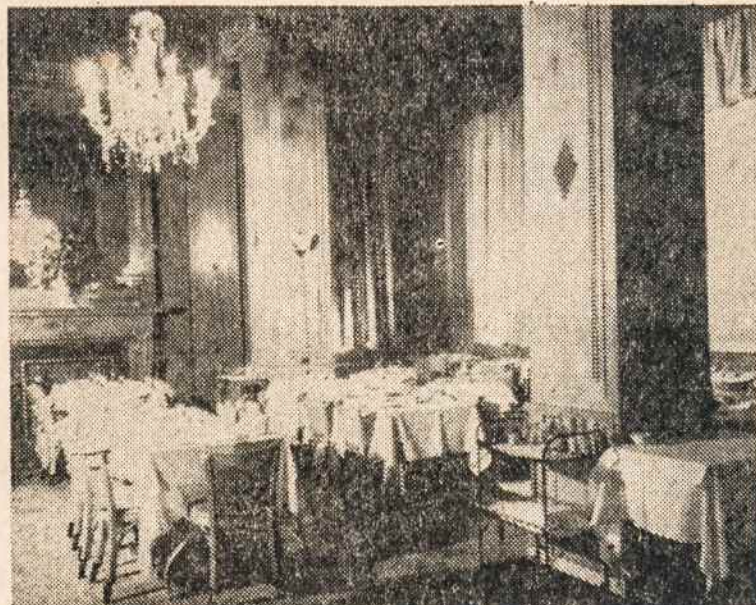
FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y.

Tel. MU 3-2928

GERI PIETOS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam

Salėje gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMA!

Mielai kiekvienas bus sutiktas

Kad būtų linksmiau...

Tėtė: "Atsimink, sūneli, kad gerai atliekamas darbas nėra reikalingas kartoti". Sūnus: "Tetuk, ar tu niekada gerai nevalėi sniegu nuo šaligatvio?"

Milda: "Ar tu, Vakare, dėl to dėvi trumpą megstuką, kad atrodytum žemesnė?". Vakare: "Ne, kad berniukų žvilgsnis į mane būtų aukštesnis".

Motina: "Kaip ten nutiko, dukrele, kad stiklas pradūrė padangą?". Dukrė: "Aš pervažiavau pieno butelį". "Ar jo nematei?". "Mačiau, bet norėjau pamatyti ir berniuką, kuris pietų metu užkandžiavo prie gazolino stoties".

Senelė nusikirpdino plaukus pagal naujausią madą: su iškirptais gabalais kaktoje, pausėse, pakaušyje. Dukrėytė ir sako: "Tu, močiute, dabar nebeatrodai sena". Senelė: "O kaip aš atrodau?". "Kaip senas kelmas".

Duktė pasisako motinai, kad Jonis ją tikrai myli. Motina: "Jonis? Jis yra tavo pusbrolis, toks artimas giminė". "Bet jis, mama, į mane žiūri, kaip svetimas".

Tėvas pareina po darbo, bet keturių metų Gilė nekreipia dėmesio. Motina moko: "Žiūrėk, Gilėle, tėvas visą dieną sunkiai dirba, kad parneštų namo pinigų, o tu ne nepabučiuoji". Gilė prišoka, apsikabina, pabučiuoja ir sako: "Geras tetukas. O kur pinigai?".

Vyras po vienerių metų vedybų: "Alina, tu tokia išlaidi. Tu myli tik mano pinigus, ne mane". Alina: "Tai netiesa. Ką aš myliu, to tvirtai laikausi, o ko nemėgstu, leidžiu iš rankų".

Tavo galvai skirta 10 tonų dinamito

Amerikos sandėliuose esą sukrauta atominės sprogamosios jėgos 35 kilomegatonos. Tai jėga 1,750,000 kartų didesnė nei ta, kuri buvo numesta Nagasaki mieste. Kiekvienam žemės rutulio gyventojui išleina po 10 tonų dinamito.

KARSTOMIS dienomis Kennebunkporte, Me., pajūryje.

Nuotr. B. Kerbelienės.

AR YRA PAVOJINGA GERTI, KAI KARŠTA?

Žmogus yra daugiau vandeningas, negu mes galvojame. Jeigu žmogų suspaustum kaip citriną, tai iš jo beliktų 40 procentų sausumo, o 60 procentų būtų skysčio. Vandens yra net ir kauluose. Vanduo žmonėms yra tiek pat reikalingas, kaip ir maistas. Net daugiau, ilgiau galima patverti nevalgius, negu negėrus. Bet tai nėra pagrindas maitintis vandenine sriuba. Vandens gauname su kiekvienu kąsniu ir su kiekvienu atsikvėpimu.

Bet ko per daug, tai — še lauk! Mūsų organizmas vandens perteklių visokiais būdais išskiria. Didelis kiekis apsunkena širdį, organizmo apytaką ir smegenis. Kartais sakoma, kad to ar kito žmogaus smegenys "pavandeniję". Bet tai nereiškia, kad jie per "šlapi". Gali būti visai normalūs, bet "šlapi" arba kvailai dirba.

Kvaila būtų karštomis dienomis negerti, bet nesveika ir persigerti. Pasitaiko, ligonių, kurių suseraga "sausą ligą": stengiasi kuo mažiau gerti ir tuo būdu inkstams prikrauja akmenų. Vanduo inkstus plauja.

Bet negalima pro inkstus arba odą varyti viso baseino. Jeigu kas supila į save stiklinę vandens ir tuoju išprakaituoja, tai jau prastai. Organizmas vandens nereikalingas. Reikia ko kito — vėsumos.

Oda prakaituoja, kad vėsintųsi. Ji turi išlaikyti mūsų pastovią temperatūrą. Vanduo sunkias paviršium ir vėsina. Kai oda ištepama visokiais tepalais, kad nenudegtų, ji sunkiau kvėpuoja ir prakaituoja. Negalima ant savęs krauti visos vaistinės. Gerti galima ir reikia, bet gurkšniais ir nešaltai. Viena ledinio alaus stiklinė vienu ypu išgerta perkaitus, gali užmušti žmogų, o susirgdo gana dažnai. Vaikai suseraga rydami ledus. Mes valgome, kad normalioje temperatūroje mūsų maistas degtų, ir čia pat iš skilvio darome šaldytuvą. Valgykite ledus pamažu, kad burnoje gerokai aptirptų, arba visai nevalgykite.

Gerkite su saiku, Ypač alkoholi. Organizmas vandenį išskiria, jeigu jo per daug, o dėl alkoholio ima kvailioti; galva pasidaro sunki, kojos šleivos, liežuvis palaidas, delnai niežti duoti kam antausį... "Stiprusis vandenėlis" organizmui mažiausiai reikalingas, bet kai prie jo pripranta, tai kaip kiaulė į bulves: baidyk nebaidyk — vis grįžta.

Ar žinai, kad...

21 atsilikėlis gavo 5 milijardus

Iš tų valstybių, kurios buvo atstovaujamos Belgrado konferencijoje, 21 valstybė, laikoma atsilikus, gavo nuo 1946 iš Amerikos 5 milijardus dol.: Afganistanas 127 milijonus, Cambodija 235, Burma 96,4, Ceilonas 50,3, Kuba 51,6, Etiopija 103,9, Ghana 3,1, Guineja 2,2, Indija 1,588, Indonezija 373, Irakas 65, Libanas 75,8, Marokas 11,9, Nepalas 20,1, Saudi Arabija 46,6, Somalijs 6,2, Sudanas 32,9, Tunisas 82,3, J. Arabų Respublika 163, Yemen 5,2, Jugoslavija 2.060 milijonų.

Titovo raketą padirbo vokiečiai

Vienoje iš sovietinių šaltinių patirta, kad satelito, kuriuo skridęs Titovas, autorius, buvo dr. Brunhold Baade, vokiečiai, karo metu buvęs vyr. inžinierius Junkers bombonešių fabrike.

Amerikos bėgliai iš Maskvos nori bėgti į Afriką

Amerikos pereinamųjų metų bėgliai, kodų ekspertai Mitchell ir Martin, ir Maskvoje nesijaučia gerai. Jie esą prasigėrę. Kai atvyko Ghanos prezidentas, mėginę prieiti prie jo ir išpiršti į Afriką, bet rusai neprileidė.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:

Glenmore 5-7281

Paieškojimai

Bakaitienė - Lazdauskaitė, Levosė, ir jos seserys Dirsienė, Liudvika, ir Jonaitienė, Julijona, Izidoriaus Lazdausko dukterys, kilusios nuo Jurbarko. Barauskienė, Juzefa, jos sesuo Jankauskienė, Salomėja, ir brolis Bumblauskis, gyveno Chicagoje

Bumblauskis, ir jo seserys Barauskienė, Juzefa, ir Jankauskienė, Salomėja, gyveno Chicagoje

Dirsienė - Lazdauskaitė, Liudvika ir jos seserys Bakaitienė, Levosė, ir Jonaitienė, Julijona, Izidoriaus Lazdausko dukterys, kilusios nuo Jurbarko.

Gedvilas, Juozas ir jo sesuo Olga, Mykolo vaikai, gimę Amerikoje. Tėvas gyveno Pušų km., Skaudvilės val.

Grigas, Jonas, atvykęs Amerikon apie 1913 - 1914 m.

Jankauskienė, Juzefa, jos sesuo Barauskienė, Juzefa, ir brolis Bumblauskis, gyveno Chicagoje.

Jonaitienė - Lazdauskaitė, Julijona ir jos seserys Bakaitienė, Levosė ir Dirsienė, Liudvika, Izidoriaus Lazdausko dukterys, kilusios nuo Jurbarko. Matusevičius, Antanas, gimęs Amerikoje, kurį laiką gy-

veno Lietuvoje ir lankė Lazdijų gimnaziją.

Pukys, Juozas, Prano sūnus, gyveno Worcesteryje.

Redikas, Alfonsas, pasitraukė iš Lietuvos 1944 m.

Sedlickas, Pranas, Tinčikas, Viktoras, pasitraukė iš Lietuvos 1944 m.

Valužis, Leonas, ir žmona Domicėlė, iš Virbalų km., Skuodo val.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi pranešti:

Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

ILGO GROJIMO LIET. PLOKŠTELĖS (Long Play Hi-Fi Lithuanian Records)

Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos chorų (stereo \$4.50)	\$3.50
Mano Lietuvos prisiminimai, L. Juodis; 14 liet. dainų	5.00
Christmas Carols, sol. L. Juodis (angl.), mažo formato Pl.	1.00
Pavergtos tėvynės dainos ir šokiai, J. Stukas; 2 plokštelės	8.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 dainų ir šokių	4.50
Lietuviškos dainos, Bostono liet. mišraus choro 17 dainų	4.50
S. Barkus radijo vak. dainuoja, 10 dainų ir 10 kalėd. giesm.	5.00
Rozės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos	6.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušas, įgrota 12 liet. patriot. maršų	7.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis, 10 plokštelių po	5.00
Alice Stephens liet. kompozitorių 3 kūrinių (stereo \$6.00)	5.00
A. Stephens, iš rutų salies, 10 dainų ir 7 kalėdinės giesmės	5.00
Čiurlionio ansam. Mes padainuosim, 16 liet. dainų (st. \$7.50)	6.50
Milzino paukščių, B. Sruogos, Montreilio liet. dramos teatro	15.00
atro vaidinimas. 3 plokštelių albumas	15.00
Kam gi lūdėti, V. Stankus, tango ir valsas	1.00
Ar pameni... V. Stankus, 10 šokių muzika (stereo \$7.00)	6.00
20 operų arijų, A. Dicitė-Trečiokienė (3 plokštelės)	12.00
Lietuvių šokių rinkinys, A. Sabaniauskas	5.00
Tautinių šokių rinkinys (14 šokių)	5.00
Zirginėliai, Montreilio liet. dramos vaikams pasaka	5.00
Lithuanian, 2-speed record course	3.00

Plokštelių albumai gaunami:

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

910 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Tel.: APplegate 7-0349 Sav. V. ZELENIŠ

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITES PROGA!

- Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
- 40% nuolatos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
- Dideli atpiginimai aukščiausiam įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkinium

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų talsymas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

REPUBLIC Liquor Store, Inc.,

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.

POplar 5-4110

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS

74 Providence Street WORCESTER, MASS

PL 4-6757

PL 4-1165

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis — naujose patalpose — skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East Street, New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn

J. F. EUDEIKIS

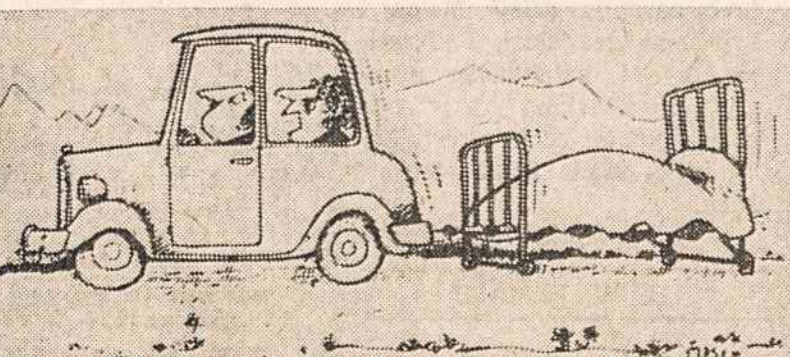
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS CHICAGOJE

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue — Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Ave. — Tel. LA 3-0440 - 9852

Ambulance patarnavimas dieną ir naktį

PO VASAROS atostogų grįžta namo...

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NESA INVESTAVIMO SĄSKAITOS

Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 8 p.p. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p.p. SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d.; Trečiad. uždaryta.

Laidotuvių Direktoriai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIOSKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

YOUR BEST INVESTMENT TODAY

S REAL ESTATE. — Call

AMERICAN HOME REALTY

84-14 JAMAICA AVE.,

Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Hickory 1-5220

(Jamaica Line, Forest Parkway strn.)

WILLIAM J. DRAKE

Licensed Real Estate Broker

VISOKIA INFORMACIJA VELTUI

Pažymėkit apačioj langelyje ženklų ✓ ir gražinkite man:

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Avenue

Woodhaven 21, N. Y.

- Noriu pirkti namus
- Noriu parduoti savo nuosavybę
- Noriu nebrangios apdraudos

Pavardė

Adresas

